

K. 518.

A

BUDAPESTI ÁGOSTAI HITV. EVANG. MAGYAR-NÉMET GYÜLEKEZET

NÉP- ÉS POLGÁRI ISKOLÁJÁNAK

ÉVI-ÉRTESÍTŐJE

AZ

1885/6. TANÉVRŐL.

VII. ÉVFOLYAM.

BUDAPEST

NYOMATOTT MÜLLER K.-nál, ezelőtt MÜNSTER K.

1886.

112.4

1871-1872

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

A gyermekek testi nevelése, különös tekintettel a leányok tornázására.

Az ember testből és lélekből áll. Gyöngye, erőtelen mind a kettő az újszülöttnél, s oly lassan fejlődnek, mint talán egyetlen földi teremtménynél sem. Mily nagy a szülők öröme, midőn a csecsemő már kezdi fejét emelgetni, föl akar ülni, majd talpra áll, mi azonban csak sok meghiusult kísérlet után sikerül. És még fokozottabb az öröm az első „mama“ szó hallatára.

Azonban az idő gyorsan telik, a gyermek betölti hatodik évét, egy új korszak kezdődik reá nézve: a tanulás korszaka, a lélek fejlesztése és kiképzése. (Sajnos, hogy sok szülő hiúságból nem is várja be ezen — a törvény által is meghatározott kort, hanem már öt éves korában megkezdik a gyermek taníttatását, a mi 100 eset közül 99-ben a gyermeknek kimondhatatlan kárára van.)

Szegény fővárosi gyermekek! különösen ti, leányok! Szintén látom a csodálkozás kifejezését a szülők arczán, midőn ezen felkiáltást olvassák. — Hogy mondhat ilyesmit tanító? kinek hivatása, foglalkozása a gyermekek tanítása.

Nem azért sajnálom én a fővárosi gyermekeket, még pedig különösen a leányokat, hogy a betöltött hatodik évvel a tanulást meg kell kezdeniök és folytatólag szellemi tehetségeiket, lelküket ki kell képezniök: hanem sajnálom őket azért, mert a legtöbb szülő a gyermekeket a rendes iskolai tanításon kívül és az ezzel járó házi feladatok elkészítése mellett, otthon, külön tantárgyakkal, milyenek a zongorázás, francia nyelv, rajz, szépírás és a divatozó házi nevelő óráival annyira túlhalmozza, hogy a nappalnak — úgy szólván — összes óráit a lélek fejlesztésére fordítják, s így megfelelkeznek arról, hogy a gyermeknek nem csak lelke, de egyszersmind teste is van, mely utóbbit szintén fejleszteni kell, ha azt akarjuk, hogy a szép összhang test és lélek között meg ne zavartassék.

E tekintetben jóval előnyösebb viszonyok között vannak a falusi és kisvárosi gyermekek, kiknek sokkal több alkalom nyílik a szabadban való fesztelen mulatozásra és mozgásra.

„Mens sana in corpore sano“, — Egészséges testben egészséges lélek, mondja Juvenal. Van-e valaki, ki ezen mondás igazságát kétségbe akarná vonni? Egészséges lesz-e, és lehet-e a gyermek, ha reggeltől estig a szobában van és még ott is ülő helyzetben? A szülők, de még inkább az orvosok tudják, hány gyermek szenved étvágyhiányban, vérszegénységben, szédülésben, idegességben, szűkmellűségben, gerincoszlop elferdülésben stb. Ezek többnyire a folytonos ülés következményei.

A gerincoszlop elferdülés (scoliosis) különösen leányoknál igen gyakori. 100 gerincoszlop elferdülésben szenvedő gyermek közül 90-et tesz a leányok száma. S az oka ennek a bajnak a hosszas ülés, mely alatt a hátnak izmai kimerülnek. A kimerülés folytán bekövetkezik a ferde testtartás s ennek eredménye a megnevezett baj, mely esetleg más bajokat is vonz maga után.

Nem szeretném, ha egyesek félreértenék szavaimat, mintha a jelen korban megkövetelt általános műveltség megszerzése ellen akarnék szólani. Távol van tőlem minden ilyen gondolat; csak az összhangot akarom hangsúlyozni, melyet a lélek és test fejlesztése között fenn kell tartani.

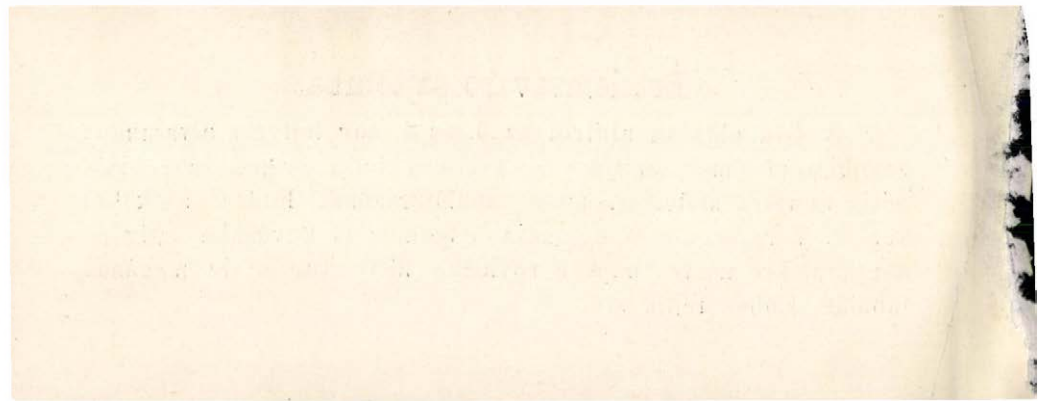
Hiszen legtöbbit ülnek a gyermekek az iskolában! — mondják majd különösen a nyilvános oktatás ellenségei — s így az iskola árt legtöbbit a gyermekek egészségének.

Erre nézve szabad legyen kitűnő szaktudósunknak Dr. Fodor Józsefnek következő jegyzetét ide iktatnom, melyet Dr. Erismann Frigyes népszerű egészségtanában közöl: „Egyáltalán, ha a tanórák nem felette hosszúak, a tantárgy tanítása nem lélekölő, unalmas, és kivált ha a tanítást élénk testmozgás s társaságban szórakozás percei váltják fel, akkor a jól berendezett iskolában öt és több tanóra is jól eltűrhető. Ha azonban egyhúzamban tartják mind az öt órát, ha az órákat teljesen kitöltik a tanulással, ha a gyermek unalom miatt küzködik ébrenmaradásával s az érthetelenség miatt elméjével, — ha végre, a tanítótól rettegés miatt izgatott egész valója: akkor az öt óra is egészségteljes. — Semmi sem emeli annyira a gyermek lelki erejét, nem vidámítja annyira kedélyét, mint a rövidebb ideig tartó, de magános tanulás. Ebben rejlik a nyilvános iskolák egyik nagy előnye a magántanulás felett.“

A lélek képzéséről tehát gondoskodnak a szülők, de meg-

Értelemzavaró sajtóhiba.

A 4-ik oldalon alulról az 5. és 4. sor helyett olvasandó :
Semmi sem emeli annyira a gyermek lelki erejét, nem vidá-
mítja annyira kedélyét, mint tanulótársainak látása, azok kö-
vetése. Társaságban a hosszabb tanulás is kevésbé elcsigázó
a gyermekre nézve, mint a rövidebb ideig tartó, de magános
tanulás. Ebben rejlik stb.

feledkeznek a test fejlesztéséről. — Miképen fejlesztjük azonban a testet? — A lelket tevékenység, munkásság, kitartás által képezzük; hasonló t cselekedjünk a testtel is. A mozgás az életnek, a tespedés a halálnak jele. Mozognunk kell azért magunknak és mozogniok kell a gyermekeknek, hogy életünket egészségben élvezhessük és földi pályafutásunkat esetleg néhány évvel meghosszabbíthassuk.

És a gyermekek mozognak is; iskolába járnak — feltéve, hogy nem féltik a szülők a nyilvános iskolától — naponkint kétszer és ugyanannyiszor megteszik az utat hazafelé is. Ezenkívül még sétálni is viszik őket — azonban többnyire csak nyáron — hetenkint egyszer vagy kétszer egy fél vagy egész órára. Sok szülő talán szívesen vezetné gyermekét többször is és hosszabb sétára, de nem ér reá, annyi pénzzel meg nem rendelkezik, hogy valakit fogadjon, ki a gyermekeket naponkint sétálni vezesse; a gyermekeket pedig felügyelet nélkül itt a fővárosban kiküldeni nem lehet.

De elegendő-e ez a mozgás, melyet a gyermekek sétálás közben végeznek? A felelet csak tagadó lehet; különösen akkor ha tudjuk, hogy ezeknek az eleven, apró- vagy esetleg már kissé nagyobb szenteknek úgy kell sétálniok, a mint az öreg urak sétálni szoktak.

Jó, nagyon egészséges a sétálás, de a test fejlesztésére nem elegendő. Ennél többet érnek a szabadban való labdázás vagy más társas játékok, melyeknél a gyermekek mozgása sokkal élénkebb. Csakhogy ezeknek megint az a hátrányuk, hogy csak nyáron át űzhetők ott, a hol űzhetők; a fővárosban pedig — majdnem azt lehetne mondani — nyáron sem, miután a városban arra alkalmas tér, mely a gyermekeknek játszóhelyül szolgálna, nincsen, a városliget pedig távolábra fekszik, sem hogy azt egy vagy másfél órára, mely napközben esetleg szabad, föl lehetne keresni. Másodszer pedig, a jobbmódú szülőknek nagyobb része még fiainak sem engedi meg, annál kevésbé pedig a leányoknak, hogy a szabadban labdázhassanak, vagy egyéb játékot játszhassanak.

Hasznos és egészséges mozgás az úzás is, a melynek gyakorlására a fővárosban aránylag elég alkalom nyílik.

A tél is nyújt alkalmat igen hasznos, egészséges testmozgásra; ez a koresolyázás. Sok szülő meg is engedi gyermekeinek, a fiúknak úgy mint a leányoknak, hogy ezen edző, erősítő mulatságban részt vegyenek. Hanem ebben az élvezetben is

aránylag ritkán, többnyire csak ünnepnapokon, részesülnek a gyermekek, minthogy a többi napnak órái a szellemi képzésnek szenteltetnek. És olyan szülők is vannak, még pedig nem csekély számban, kik a költséggel járó korecsolyázást gyermekeiknek anyagi viszonyaiknál fogva megengedhetnék, de túlságos aggodalomból nem engedik, mivel a gyermek esetleg meghülhet, kifíczamíthatja és eltörheti karját vagy lábát. Ezen — esetleg bekövetkezhető — bajok azonban egy kis felügyelet által könnyen kikerülhetők; és az ilyen túlaggodalmas szülőknek figyelembe kellene venniök azt is, hogy véletlen baleseteknek a gyermekek a szülői háznál is ki vannak téve, mert már nem egyszer történt, hogy a gyermek a sima padlón karját vagy lábát kifíczamította, sőt el is törte.

Az eddig, a test fejlesztésére felsorolt eszközök, a mint láttuk, nem kielégítők. Valamennyinek az a hiánya, hogy nem fejlesztik az egész testet, nem hozzák mozgásba az összes izmokat és így a test arányos képzése nem érhető el általuk.

Van azonban olyan eszköz is, a mely teljesen megfelel; mely öntudatosan törekszik célját elérni, s ez a tornázás vagy testgyakorlat.

A test képzésének ezen eszközétől azonban még a jelen korban is nagyon sokan idegenkednek és ellenszenvüket azzal indokolják, hogy fiaikból nem akarnak komédiásokat nevelni s nem akarják, hogy karjaikat, lábaikat törve nyomorékokká váljanak, vagy éppen nyakukat szegjék. Arról pedig, hogy leányaik is tornázzanak, még hallani sem akarnak.

Ezen felfogás nem kizárólag, de többnyire már csak falun és kis városokban, tehát a vidéken uralkodik; a hol azt is hangoztatják: eleget futkos a gyermek reggeltől estig, minek menjen még bukfenczet hányni.

A szülőknek ezen felfogása, nyilatkozataikból következtetve, onnan ered, hogy saját tapasztalatuk után a tornázást még nem ismerik, de rendszeres nevelési tornázást még nem is láttak és ennek jótékony hatásáról meggyőződést nem szerezhettek. Láttak ők talán, kóborló úgynevezett erőművészeket, kik nyaktörő mutatványaikkal bámulatba, sőt ájulásba is ejtik a nézőket, s azt képzelik, hogy abban áll a tornázás. — Hogy ezt gyermekeiknek tiltják, abban teljesen igazuk van.

A leánytornázásnak azonban még a fővárosban is nagy ellenszenvet kell legyőznie, míg a szülők részéről abban a méltánylásban fog részesülni, mely őt megilleti, s míg oly első-

rangú tantárgynak lesz elismerve mint az anyanyelv, számtan vagy más hasonló.

Szükséges most már a tornázás helyes fogalmát és célját megismertetni.

A tornázás fogalma Matolay Elek, a magyar tornázás megalapítója, szerint: „A tornázás a testet fejlesztő és épségben tartó rendszeres testgyakorlat.“ Célját pedig Spiesz Adolf e század közepe táján így határozá még: összhangzatos kiképzése a testnek, hogy méltó hordozója és szolgálja legyen a léleknek.

A paedagogiai vagy nevelési tornázás által tehát a testnek összhangzatos, szabályos fejlődését és kiképzését érjük el. Ez olyan cél, melynek elérését a nők és férfiak egyaránt óhajtják. És miért ne? Mindenki szereti a szépet. A nők azonban a testben hiányzó összhangot sokszor a ruha által akarják pótolni, és leányaikat az által, hogy őket a tornázástól visszatartják, egykor hasonló eljárásra kényszerítik.

Gyakran hallani azt a panaszt Isten ellen, miszerint nem bölcsen rendezé be, hogy a nő olyan gyorsan vénül és a férfi oly korán öregszik. Mily gyönyörű volna az élet, ha mindketten életük végeig mindég ifjak maradnának!

Mi teszi az embert öreggké, vénné? Nem az évek száma, nem a kor; a mit legjobban bizonyít az élet ama tapasztalata, hogy van nagyon sok ifjú öreg és viszont öreg ifjú, hanem a kedélynek állapota, mely többnyire összefügg a test állapotával. A létért való küzdelemben erős próbára van téve úgy a férfi mint sok nő testi ereje. Boldog az, ki elég erős az akadályok legyőzésére; annál szerencsétlenebb azonban a másik, kinek ereje elfogy a küzdés alatt, és a kínél beáll a csüggedés, a lehangoltság, mely az időelőtti aggságnak okozója.

Azért tornázzunk, és tornáztassuk a gyermekeket, a fiúkat, úgy mint a leányokat, hogy izmainkat erősítve, kedélyünk vidámságát is megőrizzük. Minél erősebb valamely eszköz, annál tovább tart; és minél gyöngébb, annál hamarabb pusztúl. Hasonlóan vagyunk saját testünkkel. Az erős, edzett izmok sokkal inkább képesek ellentállni külbehatásoknak mint a gyöngék, elpuhultak. A tornázás tehát a megbetegedés lehetőségét is csökkenti és betegség esetében az edzett testet arra képesíti, hogy a betegséget könnyebben kiállja.

Mi döntheti azonban hamarabb romba az ember testét mint a betegség? Mi fújja el legkönnyebben a nő arczáról, ifjúságának egyik díszét s az egészségnek jelét, a piros rózsákat, ha nem a

betegség? Minek folytán némely nő azután a művész ecsetéhez fordul, hogy festékekkel visszavarázsolja ifjúságának eme virágait. Ezen festék használata által pedig éppen ellenkezőjét éri el annak, a mit akart.

Egyetlenegy szer van, melynek használata által a nő is testének üdeségét, fiatalágát, szépségét lehetőleg sokáig megtarthatja, s ez a tornázás, melyet már mint gyermeknek meg kell kezdenie, de az iskolából való kilépés után is kellene folytatnia.

A tornázás a léleknek munkálkodását, tevékenységét is fokozza; mert a lelki működés végrehajtói a test egyes részei, és ezeknek működése bizonyosan annál gyorsabb és erélyesebb, minél erősebbek és edzettebbek.

A szokás az ember második természetévé válik; s ennél fogva gyermekeinket egyéb erényeken kívül engedelmisségre és pontosságra is akarjuk szoktatni. Ezen két tulajdonság fejlesztésére pedig szintén nagy befolyással van a tornázás; különösen a szabadgyakorlatok, melyek a gyermektornázásnak általában, de még inkább a leánytornázásnak legfontosabb részét képezik. A szabadgyakorlatok a tornatanító vezényszavára végeztetnek. Ha a tanító valamely gyakorlatot vezényel, minden tornásznak kötelessége a vezényelt gyakorlatot véghez vinni; de az még nem elég, hogy a gyakorlatot általában megtegye, hanem meg kell tennie a gyakorlatot akkor és úgy, a mikor és a hogyan azt a vezényszó kívánja, parancsolja.

Jótekonny hatással van a tornázás a bátorság, akarat és jellem fejlesztésére. A tornázásnál, a fokozatos haladás következtében, mindinkább nehezebb és összetettebb gyakorlatok fordulnak elő, melyeknek keresztülvitele többé-kevésbé mindig a bátorság bizonyos fokát igényli. Az által, hogy a tornász a könnyebb vagy nehezebb gyakorlatokat végezni képes, megtanulja ismerni saját testi erejét, és minél biztosabban tudja azokat keresztül vinni, annál inkább kezd azután bízni is saját erejében. Ezen önbizalom — feltéve, hogy nem hiú büszkélkedés — fejlesztő, képző hatással van a jellem határozottságára is.

Fejlesztzi a tornázás ezeken kívül még az ember aesthetikai ízlését is, a mennyiben minden gyakorlat, de különösen a szabadgyakorlatok kivitelénél mindég helyes, szép testtartásra kell ügyelni.

Mínthogy tehát a tornázás erősíti a test minden részét, edzi az összes izmokat, azért elősegíti az emésztést, fokozza az

étvágyat, az által megint megóvja a testet a vérszegénységtől, szédüléstől, idegességtől. A tornázás tágitja a mellkast, ennek folytán könnyíti a lélekzést és fokozza a vérkeringést. Az által pedig, hogy a törzs izmait is erősíti, megóvja a gyermeket esetleg a hosszú, folytonos ülésből következő gerincoszlop elferdüléstől is.

Hogy ez mind nem üres szó, arról tanúskodhatik mindenki, ki a test élettanát, az egyes szervek működését és ennek következményeit, valamint a működhetés feltételeit ismeri.

Győzze le azért mindenki előítéletét vagy ellenszenvét a tornázás iránt és gyermekeit ne foszssa meg a tornázás jótékony hatásától. A fiúk sorsa ugyan kedvezőbb, mert egyrészt a törvény is felvette a tornázást a kötelezett tantárgyak sorába, másrészt pedig még az elfogultabb és túlságosan aggódó szülők is fiaiknak hamarabb megengedik a tornázást mint a lányoknak. Pedig a lányoknak a tornázás éppen olyan szükséges, ha nem szükségesebb, mint a fiúknak. Nehéz, sokszor életveszélyes a nő egyik hivatása; és hogy a kifejlett, erős, edzett test ezt is könnyebben kibírja, mint az erőtelen és elpuhult, magyarázni fölösleges. De nem csak az anyákra nézve előny az edzett test, hanem az utódokra nézve is; és így ettől függ egyrészt a társadalom és a nemzet fiainak s leányainak és így magának a nemzetnek úgy testi mint szellemi ereje, mert — a mint már említettem — a lélek csak a test által érvényesítheti működését.

A gyermekek testének fejlesztésére nézve első tanácsadó legyen az orvos. Szabad legyen azért a már említett Dr. Erismann véleményét a leánytornázásra vonatkozólag ide iktatni: „Mondanom sem kell, hogy az ilyen testgyakorlatokból a leányokat sem szabad kizárni; bizonyosan nem csorbúl vele nőieségök, ha egészségesebbek és erősebbek lesznek. Igazán nem kellene többé a tisztesség fogalmának helytelen magyarázata következtében ellenök és a jövődöbeli nemzedék ellen valóságos vétket követni el. Az okosan vezetett és rendszeresen folytatott testgyakorlatok által, ha egyszersmind jó az iskola szervezete, és az oktatás reformja a fentebb kifejezett értelemben megvalósúl, el lehetne érni iskoláink ifjúságánál a test és lélek azon harmónikus fejlődését, melynek hiányzását napjainkban oly keservesen érezzük, s a mi nélkül az ember egész nem lehet.“

Iskolánk talán az egyetlen elemi iskola a fővárosban, melyben a tornázás a leányokra nézve is kötelezett tantárgy-

leányok nálunk a harmadik elemi osztálytól kezdve fölfelé hetenkinti két órában tornáznak. Az orvosok véleménye szerint azonban még ez sem elegendő. Dr. Erismann szerint minden nap egy fél órán keresztül kellene testgyakorlatokat végeztetni a gyermekekkel, ami azonban ez idő szerint, figyelembe véve a főváros iskolaépületeit, kivihetetlen, a mennyiben hiányzik az a szabad tér, hol ezen gyakorlatok végeztetnének; mivel a tornaterem, olyan iskolánál, a melyben sok osztály van, nem elegendő és nyáron különben is egészségesebb volna az e célra alkalmas szabad tér.

Ha már nem lehet minden nap tornáztatni a leányokat, legalább ne tartsák őket vissza a szülők a hetenkinti 2 órától. Mint kötelezett tantárgy alól igaz, csak orvosi bizonyítvány alapján menthetőek fel a gyermekek, de egyes szülők szavai szerint, ők csak azért kértek és hoztak orvosi bizonyítványt, hogy a gyermek a tornázásnál esetleg meg ne hűljön. Ilyen esetben az orvos számoljon lelkiismeretével. Hanem van olyan gyermek is, a ki elmegy tornázni, pedig nem volna szabad tornáznia. Mert vannak esetek, a midőn a nevelési tornázás nemcsak hogy nem hasznos, hanem ártalmas. Ha valamely gyermeknek szervi hibája vagy egyéb nagyobb baja van, akkor a szülők a gyermeket ne küldjék el tornázni az orvos véleményének meghallgatása nélkül, mert ellenkező esetben néha szomorú következményei lehetnek. Ezzel kapcsolatban lehetne néhány szót mondani a gyógytornázásról is; minthogy ez azonban az iskola körén kívül esik, azért mellőzöm.

A leányoknak a tornázást sok éven keresztül kellene gyakorolniok; lehetőleg az iskolából való kilépésük után is. Igaz, hogy ennek kivitele most talán még nehézségekbe ütközik, ámbar már ez idő szerint is kivihető volna, mert van a fővárosban már több nő, ki a tornatanítói oklevelet megszerezve, képesítve van arra, hogy az iskolát már elhagyott, felnőtt hölgyeknek tornázását kellő szakismerettel vezethetné.

Még sokat hozhatnánk fel tárgyunk fontossága mellett, de terünk szűk volta nem engedi, hogy behatóbban foglalkozunk most azzal; és érezve, hogy nálam sokkal hatalmasabb egyének vannak hivatva a leánytornázást az iskolákban és a társadalomban általánosan meghonosítani és virágzásra fejleszteni, megelégszem, ha gyenge szavammal legalább némileg hathattam egyes szülőkre, hogy leányaik tornázásától ne idegenkedjenek, és hogy a leánytornázás általánosításához egy kis porszemmel én is hozzájárulhattam.

Scholtz Lajos.

Adatok iskoláink ezévi történetéhez.

A midőn iskoláinknak az 1885/6-ik tanévben lefolyt életéről a következőkben jelentést teszünk, ismét azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy működésünk eredményeinek örvendetes fejlődéséről tehetünk bizonyosságot.

A milyen egyszerűek és szerények valának azon viszonyok, melyek közt a Budán és Pesten letelepedett hitsorsosaink, — áthatva azon meggyőződéstől, hogy azon hitet, melyet maguk vallanak, mely nehéz küzdelmeikben őket serkentette és buzdította, mely életök minden viszontagságaiban a legbiztosabb irányt jelölé, mely szenvedéseikben vigaszt és megnyugvást és még a sirontúli jövőre is boldog reményt nyujt, mely tehát egész benső lényök igaz boldogságának a legbiztosabb alapját képezé, hogy azon hitet gyermekeikben és utódaikban is kell ébreszteni és fejleszteni, — hetvenöt évvel ezelőtt e gyülekezetben az első rendes iskolát az által alapították, hogy 1810-ben tiszt. Bölönyi Samu urat bízták meg a fiu s leány gyermekek együttes tanításával, oly örömmel és hálátelt szívvvel idézhetjük itt előljároságunk azon szavait, melyekkel az idei gyül. közgyűlésnek mostani viszonyainkról jelentést téve, teljes joggal állíthatá, hogy „elemi iskoláink a versenyt a főváros egyéb elemi iskoláival minden tekintetben kiállják.“

De bár mennyire is terjed ki az iskoláink feladatának megoldására hivatott tényezőknek, a t. egyházválasztmányak és a tanítótestületnek őszhangzással végzett munkássága és gondoskodó figyelme mindenre, a mivel iskoláinkat az elérni ohajtott célokhoz közelebb vinni jónak véli, még mindig elég elintézni való vár buzgó tevékenységére.

Ezen feladatok közül egyike a legsürgősebbeknek: csonka polgári leányiskolánk kiegészítése. „A ki a jövőtől gyümölcsöket vár és akar, annak a jelenben a virágokat kell ápolnia; valamely népnek legjobb virágai pedig a nők.“ Ha ezen tétel igaz egész nemzetekre nézve, annál igazabb lesz ez prof. egyházunkra, különösen pedig a mi gyülekezetünkre nézve. Már Pestalozzi, a nagy tanférfiu, követelte, hogy a házi nevelésnek kell a helyes alapot megvetnie; a házban, a családnak lelke, a mindent éltető nap pedig ki lehetne más mint az anya? És mivel nem lehet közömbös előttünk, mily szellemben neveltetnek a leendő főnevelők, az anyák, — és mivel egész valónkkal valljuk, hogy „az Isten félelme a bölcsesség kezdete“ és ezzel egyszersmind az igaz, nemes szívképzésnek gyökereit is jeleztük: nem kételkedünk abban, hogy a gyülekezetünk felvirágzására hivatott tényezők már a közel jövőben is meg fogják találni mindazon eszközöket és módokat, melyek ezen szép és fontos feladat érvényesíthetésehez megkivántatnak.

Reményljük ezt különösen most, midőn a nem rég megejtett egyházi választások által tanügyünk vezetése ismét oly férfiakra ruházott, kiknek a tanügy iránt már eddig is visel-

tetett érdekeltsége biztos kezességet nyújt az iránt, hogy ezen-
tul is a legmelegebb jóakarattal és legbuzgóbb gondoskodással
fognak iskoláink felvirágoztatásában közreműködni.

Megválasztattak ugyan is: Egyházi és iskolai főfelügyelő-
nek: Ngys. Busbach Péter ur; iskolai I. felügyelőnek: Dr. Krá-
lik Lajos ur; isk. II. felügyelőnek: Fabiny Gyula ur; iskolai
gondnokká: Stephany Lajos ur.

Ezen urakon kívül tagjai az iskola bizottságnak: Fuchs
Gusztáv ur mint főgondnok, továbbá az egyes gyülekezeteink
felügyelői, lelkészei és gondnokai és 3—3 kiküldött presbytere,
névszerint: Loisch Ede, Dr. Láng Lajos s Dr. Vecsey István
urak a magyar gyülekezetünk részéről és Bexheft Ármin, Fri-
denliebi Fritz Hugó és Steinacker Ödön urak a német gyüleke-
zet részéről; továbbá mint iskolai orvos: Dr. Szontágh Ábris
ur, végre a gymn. és népisk. igazgatók és egy a tan. testület-
ből évenként megválasztandó jegyző, jelenleg Scholtz Albert t. ur.

És ezzel áttérve évi adataink rendes sorára, mindenek
előtt hálás köszönetünket fejezzük ki gyülekezetünk nt. presby-
teriumának, mely a lefolyt évben is az általunk kért felszerelési
költségeket és szakfolyóiratok előfizetését készséggel megsza-
vazta; köszönetünket tanodánk közvetlen előljárójának: Fabiny
Gyula II. iskola felügyelő urnak, ki bökros teendői daczára
drága idejét mindig, ha kellett, ügyünknek áldozá, és köszöne-
tünket Nt. Bachát Dániel főesperes, Ngys. Dr. Hunfalvy János,
és Ttts. Bexheft Ármin uraknak, kik mint esp. iskolabizottsági
tagok, nem különben Nagyságos Békey Imre kir. tanácsos ur,
ki mint Bpest főváros tanfelügyelője osztályainkat becses lá-
togatásukkal ismételten megtisztelték és ezeknek állapotjáról
maguknak meggyőződést szerevezve, megelégedésüket nyilvánítot-
ták „ugy azon szorgalom, szeretet és hűség felett, melylyel
a tanítók oktatnak, valamint azon eredmény felett, melyet felmu-
tattak és azon szellem fölött, mely iskoláinkban honol.“

A mi a tanítói testület személyzetében tör-
tént változtatásokat illeti, megjegyezzük, hogy Küttel Kor-
nélia kisasszony s okl. polg. isk. tanítónő, ki az I. leányosz-
tályunkban 1883-ban segédtanítói minőségben alkalmaztatott,
a lefolyt tanévben rendes tanítónőnek választatott meg, és mint
ilyen először kellett új hivatalát egy most hozott presbyt. ha-
tározat folytán a kerületi utasításokban előirt esküvel elfog-
lalnia; — továbbá, mint hogy elhatározatot, hogy a jövő isko-
lai évtől kezdve a női kézimunka mint kötelezett tárgy
tanítottassék, megválasztattak mint rendes munkatanítónók:
Schulek Vilma k. a., özv. Grisza Kálmán és özv. Gerzso Ká-
rolyné, mely intézkedés folytán már most a „munkaórába járó“
leány növendékeink nem fognak külön havidijakat fizetni a mun-
katanitónőknek, hanem, mert minden leánynak fogkelleni a kézi
munkatanításban részvennie — ha csak orvosi bizonyítvány
alapján az alól fel nem mentetik — a tandíj minden leány-
növendékre nézve mérsékelten felemeltetett u. m. az I. s II.
osztályba járó evang. leánykák fizetendének ezentul fél éven-

kint 8 frt, a reformátusok 8 frt 50 kr. és más hitfelekezetbeliek 18 frt; a III., IV. és a polgári osztályokba járó evangélikusok pd. fizetendének 9 frt, a reformátusok 9 frt 50 krt és a más hitfelekezetbeliek 20 frt 50 kr. Továbbá kell jelentenünk, hogy tiszt. Német Károly hitoktató ur, ki eddig testületünkhez tartozott, miután gyülekezetünk a községi iskolákban adandó válástaniás céljából még 3 hitoktatót hívott meg, kik már most egy külön testületet képeznek, ezen hitoktatás vezetőjeül neveztetett ki. Végre sajnálattal kell még említenünk, hogy Szőke István oklev. tornatanító ur, ki növendékeink testgyakorlatait odaadó s szakavatott buzgósággal tanítá, a budai Mayer-féle árvaház igazgatóvá megválasztatván, e tanév befejeztével szinte távozik testületünkől. Szívünk mélyéből kívánjuk, hogy működésének ez új terén munkálkodását oly siker koronázza, mint a minőt a mi tornacsarnokunkban aratott.

2. Az iskolai jelentékenyebb napokra és eseményekre vonatkozólag jelentjük, hogy a beiratások befejeztével a rendes tanítás szeptember 7-én kezdődött, még pedig a szokott módon tartott isteni tisztelettel, melyet ez alkalommal Tiszt. Korbély Géza administrator ur tartott összes ifju-águnk, a tan. testület, Fabiny Gyula felügyelő ur, Bexheft Armin esp. isk. biz. tag és számos szülő jelenlétében. A tanítás egész éven át szakadálylanul folyt; szünetet csak az egyházválasztmányilag engedélyezett rendes napokon tartottunk. Nagyobb növendékeinket a megelőző évekhez hasonlóan az idén is elvezettük rendesen az egyes hónapok első vasárnapjain az isteni tiszteletre, még pedig felváltva a magyarra és a németre.

3. Tanulóink létszáma összesen 692; azaz egygyel kevesebb mint tavaly, kik közül 48 kimaradt, 1 meghalt, 21 orvosi bizonyítvány alapján a nagy hőség és testi gyengeségüket tekintetbe véve magánvizsgát tehetett, úgy hogy a rendes nyilvános évi vizsgákon csak 622 tanítvány vett részt. Az összes beírottak közül van 284 fiu és 408 leány, kik közül 75 fiu és 104 leány, azaz összesen 179 az idén először vétetett fel nálunk. Felvételi vizsga 17-től követeltetett; végre a házi nevelésben részesültek közül 59-ten tetek nálunk magánvizsgát a tanév folytán.

4. Tandij fejében az idén befolyt 12,228 frt 50 kr, tehát 109.50 frttal kevesebb mint tavaly, mi onnan ered, mert a tandíjmenteseink száma 6-tal szaporodott. A kiadások az idén szintén növekedtek, m. pd. 3906.01 frttal, mi onnan leli magyarázatát, mert az alkalmazott 4 hitoktató fizetésüket szintén a népiskolai pénztárból huzzák, úgy hogy, ha gyülekezetünk ezen célra nem kapná a fővárostól a 4000 frtnyi segélyt, még nagyobb összeggel kellene a népiskola többlet kiadásait pótolnia. mely az idén már ugyis az említett okból 1499 frt 07 kra rugott; de ha ezen kiadás a népiskolai pénztárt nem terhelné, az maga az alapjának jövedelméből és a tettemes tandíjából teljesen fedezhetné összes kiadásait. — Sajnos, hogy a lefolyt évben egyetlen egy alapítványról vagy hagyományról nem tehetünk

emléket értesítőnkben, mellyel iskolai alaptökénk nagyobbított volna; annál nagyobb hálás elismeréssel tartozunk egyik boldogult ügytársunk özvegyének: Dürringer Jánosné aszszonynak azon önkéntesen lemondott, úgy hogy ezen tetemes összeg nyugdíjáról önkéntesen lemondott, hogy ezen tetemes összeg évenként nyugdíjintézeti alaptökénk gyarapítására fog szolgálni.

4. Növendékeink erkölcsi szellemét illetőleg az idén is örömmel jelenthetjük, hogy magaviseletük, szorgalmuk és a tanulásban tett előmenetelök teljesen kielégítő volt és testi fenytéshez egy esetben sem kellett folyamodnunk. Ezt azon szerencsés helyzetnek tulajdoníthatjuk, hogy egy lélek, és egy szellem hatja át az egész intézetünket, és így a szülők bizalmától támogatva, szabályzatok által nem akadályozva és külbefolyásoktól teljesen függetlenül, az egyes osztálytanítóink azon szülőknek bizalmi férfiai, kik gyermekeiket teljesen az ő kezeikre bízzák és általuk az atyai tekintélyvel felruházva, legjobb paedagogia belátásuk szerint vezethetik növendékeik nevelését. — Növendékeink egészségi állapota a lefolyt évben általában véve kedvezőknek mondhatók; ragályos gyermek betegségek végett hatóságilag nálunk egy osztály sem volt beszüntetve; csak midőn az I. flosztályban február hóban a kanyaró esetek gyakrabban fordultak elő, elővigyázatból magunk marasztaltattuk a kis fiukat t. felügyelőségünk tudta és beleegyezésével más fél hétre otthon. A fővárosi tisztii hivataltól összesen 46 koresetnél szólítottunk fel, hogy az illető gyermekeket 2—3 heti távolmaradásra utasítsuk.

5. Szegényebb gyermekeink az idén is részesítettek tankönyv, író eszköz és ruhasegélyezésben, részint a t. német gyülekezet részéről rendelkezésünkre bocsátott „Kullmitz“ alapítvány kamataiból, részint a „Tabitha“ nevű jótékony nőegylettől, részint végre egyes jobbmódú szülőktől; miért is a segélyezettek nevében el nem mulaszthatjuk, hogy ki ne fejeznők hálás köszönetünket a jószívű adakozóknak; 1. névszerint: Fabiny Gyula, Ehrlich Mór, Schenk testvérek, Thallmayer testvérek, Földessy J., Neubauer J., Rosenfeld J., Deutsch G., Friedmann M., Lindner L., Strasser E. A. s G., Hamel R., Herzfelder St., Károly J., Stessel M., Morvay S., Kohn Zs., Lauffer F., Jakobovics St., a II. polg. leányoszt. csak nem összes növendékeinek s m. többeknek.

6. Végül még megemlítvén, hogy testületünk a megelőző évekhez hasonlóan az idén is lelkiismeretesen fáradozott önművelődésén, nyugodt lélekkel befejezhetjük ez évi jelentésünket is, lelkünkben emlékkövet emelvén az Urnak, ki mind eddig segítségvel volt nekünk s kinek áldása ezen tuis hulljon kezünk munkájára, hogy iskolánk feladatának minden tekintetben teljesen megfelelhessen, és az Ő szent nevének dicsőségére szolgáljon.

F. A.

C.) Iskoláink tanítói-testülete.

A tanító neve	Tanít	Tantárgy, osztály	Heten- kinti óraszám	Jegyzet
Alex Albert r. tanító	1872 óta	A II. fosztály tanítója.	20	A tan. könyvtár kezelője s az esp. isk. bizotts. tagja
Dittmann Antal p. tanító	1850 óta	Tanítja a rajzt a IV. f. osztály s a polg. leányosztályokban	8	Föv. községi rajztanár
Falvay Antal r. tanító	1860 óta	Tanít a polg. leányosztályokban	20	Ei. igazgató s az esp. tanítói kör elnöke
Kardeván Vilmos r. tanító	1867 óta	Tanít a polg. leányosztályokban	20	—
Kurz Sámuel r. tanító	1863 óta	A III. fosztály tanítója	19	Az esp. isk. biz. tagja
Küttel Kornelia r. tan.	1876 óta	Az I. leányosztály tanító-nője	20	—
Luttenberger Ágost r. tanító	1866 óta	Az I. foszt. tanítója	20	Az Eötvös-alap titkára s az esp. isk. biz. jegyzője
Lux Ede r. tanító	1866 óta	A IV. fosztály tanítója	19	Az esp. isk. biz. tagja
Mikolik J. Kálmán r. tanító	1875 óta	A III. leányoszt. tanítója	20	A tanítótest. jegyzője
Rajnay Klára s. tanít.	1885 óta	A külv. iskola kézimunkák tanító-nője	12	—
Schulek Vilma r. tan.	1877 óta	A kézimunkák tanító-nője	12	—
Schmid Tivadar s. tanító	1870 óta	Tanítja az éneket a III. és IV. foszt. és a IV.—VI. leányosztályokban	5	Gyülekezeti organista
Scholtz Lajos r. tanító	1874 óta	A IV. leányoszt. tanítója	19	—
Szőke István s. tanító	1870 óta	Tanítja a tornázást	12	Föv. községi tanító
Tomassek Ilona r. tan.	1875 óta	A II. leányosztály tanító-nője	20	—
Záboj Alajos r. tan.	1852 óta	A külvárosi vegyesnemű I. és II. egyesített osztályok tanítója	20	—

Jegyzet: A francia nyelvben Erard Julia asszony tanított az idén 68 leányt.
Hitoktatók: Tiszt. Lollok Lénárd és Némethy Lajos róm. kath. belv. kápl. s hitelemző urak; Kornfeld Gyula és Obláth M. az izr. hitközség rend. tanítói s hitoktatói.

D) A bevégzett tananyag.

a) A népiskolában.

I. F I O S Z T Á L Y.

Osztálytanító: Luttenberger Ágost.

1. Vallástan.

12 bibliai történet az ó- és 12 történet az új szövetségből. Egyházi énekek és imák.

2. Nyelvtan.

Magyar és német írás és olvasás s a nyelvtan alapfogalmainak idevonatkozó része, szorosabb meghatározás nélkül.

Egyszerű nyelvtani gyakorlatok megfejtése szóval, a palatáblán és írófüzetben.

3. Számтан.

A négy alapművelet szóval és jegyekkel az 1—50-ig terjedő számkörben.

4. Szemléltető oktatás.

Az iskola, a szülői ház, házi állatok; a kert, az utca, a helység, kézművesek, kereskedők, a mező, rét, erdő; néhány mezei és erdei állat és növény; a hegy, a víz; időváltozások.

Elbeszélések a gyermeki életből; állatmesék. Gyermekdalok és költemények.

II. F I O S Z T Á L Y.

Osztálytanító: Alex Albert.

1. Vallástan.

A tanterv által előírt bibliai történetek, imák és egyházi énekek.

2. Magyar nyelv.

A helyes olvasás gyakorlása. A tömondats ennek különféle alakja; a főnév, tulajdonnév, ige, személyes-névmás, melléknév és számnév. Rövid nyelvtani feladványok. Költemények emlékelése.

3. Német Nyelv.

A magyar nyelvtanítás anyagának megfelelőleg gyakoroltatt a gépi s helyes olvasás és írás, és megismertettek az egyszerű mondat és az abban előforduló beszélrészek. Fordítási és szavalási gyakorlatok.

4. Számtan.

A négy alapszámvetés az 1—500-ig terjedő számkörben elvont és megnevezett számokkal. A mértékek megismertetése.

5. Szemléltető oktatás.

A háziállatok és néhány a kertben, mezőn, erdőben vagy vízben élő állat; a legfontosabb növények és ásványok. Némely földrajzi fogalmak; a határ és az abban látható főbb tárgyak. Budapest tiz kerülete és a város környéke.

6. Szépirás.

Ütényezés szerint gyakoroltatott.

7. Rajz.

Ponthálózati módszer szerint.

8. Ének.

Egyházi és világi dallamok.

9. Torna.

Rend és szabadgyakorlatok. Ugrás, lábtó, mászás, lebegőfa.

III. F I O S Z T Á L Y.

Osztálytanító: K u r z S á m u e l.

1. Vallásstan.

A bibliai történetek összefüggésökben. Jézus és az apostolok élete és főbb tanai; az ur imája; sz. írásbeli mondatok és egyházi énekek.

2. Magyar és német nyelvtan.

Az értelmes és helyes hangsúlyozással való olvasás. Az egyszerű és bővített mondatban előforduló beszédrészekkel név- és igeragozás, ugymint a helyesírás főbb szabályai. Alkalmos versek és velősebb mondatok betanulása. Fordítási gyakorlatok.

3. Számtan.

Az 1-től—10,000-ig terjedő számkörben a 4 alapszámvetés alkalmazott példákban. A különféle mértékek ismertetése.

4. Földrajz és hazai történelmi képek.

A főváros s ennek környéke; Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye és hazánk egyes vidékei kapcsában egyes történelmi képek.

5. Természetrájk.

A gerinczes állatok; a növényországból a legszükségesebb tudnivalók s egynehány ásvány.

6. Rajz.

Ponthálózati tanmód szerint.

7. Szépirás.

Ütenyeztetés a táblán történt előírás után.

8. Ének.

Egyházi és világi dallamok.

9. Torna

A II. osztály anyagának bővítése.

IV. FIOSZTÁLY.

Osztálytanító : L u x E d e.

1. Vallástan.

Az Isten, önmagunk és embertársaink iránt való kötelességek ismertetése a 10 parancsolat és a hegyi beszéd tárgyalása által; az uri ima, az apostoli hivallás ágazatainak ismertetése és megmagyarázása a bibliai történetek alapján; szentírásbeli helyek és egyházi énekek.

2. Magyar és német nyelvtan.

Az értelmes és szép olvasás. A tő, csonka, bővített, összevont és összetett, főleg egymásmellé sorolt mondatok megkülönböztetése; a ragozás és képzők ismertetése; a mondattanhoz kapcsolt írásbeli gyakorlatok.

3. Számtan.

A 4 alapművelet begyakorlása nagyobb és különnevű számokkal; eze nek egyneműekké való változtatása és a közönséges életben előforduló törtszámok.

4. Földrajz.

Magyarország megyénkint, a magyar államot környező államtestületek, nevezetesen az osztrák állam és Európa államainak általános ismertetése.

5. Történet.

A történeti képek bővítése és az időszakok szerint való rendezése által nemzetünk fontosabb történeti mozzanatainak ismertetése.

6. Természetisme.

A gerincztelen állatok; a leginkább használt növények és ásványok ismertetése.

7. Rajz.

Különféle állásu vonalak, szögek s ábrák hálózat nélküli rajzoltatása.

8. Szépirás.

A szépirásbani ügyesség részint utánírás által, részint szépirási feladatok alkalmazása által fejtetett ki.

9. Ének.

Egyhangu dallamok hallás után való éneklése.

10. Torna.

A megelőző osztályok anyaga; lengőkötél, támfa, gyűrűhinta.

I. LEÁNY-OSZTÁLY.

Osztálytanító: Küttel Kornélia.

Ezen osztály tananyaga — csekélyebb változásokat kivéve — az első fiuosztályban közlött tananyaggal azonos.

II. LEÁNY-OSZTÁLY.

Osztálytanító: Tomassek Ilona.

Lásd a II-ik fiuosztályban tárgyalt tananyagot.

III. LEÁNY-OSZTÁLY.

Osztálytanító: Mikolik J. Kálmán.

Lásd a III-ik fiuosztály tananyagát.

IV. LEÁNY-OSZTÁLY.

Osztálytanító: Scholtz Lajos.

Lásd a IV. fiuosztály tananyagát.

b) A polgári leányiskolában.

I. O S Z T Á L Y.

Osztályfőnök: Kardeván Vilmos.

1. A vallásban.

A vallás fogalma. A Katé 1. és 2. része. A Reformáció. Egyházi énekek. Perikopák (Tanította: Falvay A. hetenkinti 2 órában.)

2. Magyar nyelv.

Elbeszélő prózai és költői olvasmányok tárgyi és nyelvi magyarázata. Mondatok alapján a mondatrészek és beszédrészek meghatározása s az alaktan kifejtése. Teljes név- és igeragozás. Könnyebb ügyiratok szerkesztése és egyéb irálygyakorlatok. (Tanította: Falvay A. hetenkinti 3 órában.)

3. Német nyelv.

Mondattani alapon a mondat és beszédrészek tüzetesebb ismeretése; névszók ejtegetése és igék hajlítása. Könnyebb elbeszélések, mesék, levelek fogalmazása. (Tanította: Kardeván Vilmos hetenkinti 3 órában.)

4. Mennyiségtan.

a) Számtan: A négy alapmivelet elvont és különnevű számokkal, közönséges és tizedes törtekkel. Összevonás, szétbontás. Időszámítás.

b) Mértan: A mértan elemei, az egyenes vonal, a kör, a szögek és azok mérése, a háromszögek különféleségei és ezeknek rajza (Tanította: Falvay A. het. 3 órában.)

5. Földrajz.

A magyar-ausztria monarchia természeti és politikai részletes földrajza; (Tanította: Falvay A. hetenkinti 2 órában.)

6. Történelem.

Hazánk története a legujabb időig a hasonkoru világtörténelem fontosabb eseményeivel kapcsolva. (Tanította: Kardeván V. hetenkinti 2 órában.)

7. Természetráajz.

A gerinczesek jellemzőbb alakjainak részletes leírása és osztályozása. Több virágos növény leírása, tekintettel főbb alaktani

jellegökre s ipari fontosságukra. Az embertan. (Tanította: Kardeván V. het. 2 órában.)

8. Természettan.

A testek általános tulajdonságai. Az anyag három állapota. A folyós és légnemű testek tulajdonságai. A hang. (Tanította: Kardeván V., het. 2 órában.)

9. Szépirás.

A magyar és német folyóírás. (Tanította: Kardeván V. het. 1 órában.)

10. Rajz.

Egyenes vonalú síkdíszítmények rajza; ismert és tanult alakok kombinálása. (Tanította: Dittmann A. het. 2 órában.)

11. Ének

A zenei alapismeretek. Egyszólamú dalok és egyházi énekek. (Tanította: Schmid T. het. 1 órában.)

12. Kézi munka.

Lánczolás. Mintaszalag hálózása. Színes himzés különböző öltésekkel. Varrás elemei. (Tanította: Schulek Vilma k. a. het. 3×2 órában.)

13. Torna.

Az elemi osztályaink tananyagának bővítése; összekötve gyakorlatokkal a vízszintes és rézsutas lábtón, lebegőfán, lengőkötelen, támfán és gyűrűhintán. (Tanította: Szőke István het. 2 órában.)

14. Francia nyelv.

Ezen tantárgy rendkívüli lévén, az erre jelentkező tanulók 2 csoportra osztva, csoportonként heti 3 órán tanítottak az alaktan elemeiben, gyakoroltattak a helyesírásban, fordításokban és szavalásban. (Erard Julia assz. által.)

II. O S Z T Á L Y.

Osztályfőnök: Falvay Antal.

1. Vallás.

A káté 3. 5. része. Hit és erkölcsstan. A kereszténység története a 30 éves háborúig; különösen a hitjavítás hazánkban. Perikopák. (Het. 2 óra Falvay.)

2. Magyar nyelv.

A magyar nyelv mondat- és alaktana, folytonos elemzéssel, kiváló figyelemmel a helyesírásra és az írásjelek használatára. Mondatrövidítés. Prózai és verses olvasmányok. Irály-gyakorlatok, ügyiratok és szavalatok. (Het. 3 óra. Falvay.)

3. Német nyelv.

Az alaktan ismétlése mellett a mellé- és alárendelt mondatok és a körmondat. Prózai és költői szemelvények. Írásbeli dolgozatok. (Het. 3 óra. Kardeván.)

4. Mennyiségtan.

a) Szám tan: Számolási előnyök; a rövidített számtani műveletek tizedes törtekkel. Olaszgyakorlat. Egyszerű és összetett hármasszabály. Kamatszámítás. Egyszerű s összetett aránylatok.

b) Mértan: A háromszögek egybevágósága és hasonlósága; a négyszög, a körbe és a kör körül irt szabályos sokszögek. Az alakok szerkesztése adott alkatrészekből. (Het. 3 óra F.)

5. Földrajz.

A föld általános leírása; a világrészek és világtengerek, különösen Európa jellemzőbb természeti jelenségeivel; a tanult földrészek vázlatainak készítése; a mennyiségtani földrajz elemei. (Het. 2. óra. F.)

6. Történelem.

Az ó-kori népek történelme röviden; a görögök és rómaiaké részletesebben. (Het. 2 óra. K.)

7. Természettudomány.

Az állattan hátralevő osztályai rendszeresen. Egészségtan. Az egyszikű és kétszikű növények egyes fontosabb családjai. (Het. 2 óra. K.)

8. Természettan.

A hő tulajdonságai; a hangtan, fénytán, delejesség és vilámság elemei. (Het. 2 óra. K.)

9. Rajz.

Vegyes és görbe vonalú síkdíszítőművek rajzolása; a színek ismertetése és a síkdíszítőművek festése. (Het. 2 óra. Dittmann.)

10. Ének.

Egyházi énekek; egy és kétszólamú dalok. (Het. 2 óra Schmid.)

11. Kézi munka.

Fehérhimzés; női ingek és hálókötések varrása. Tülláthuzás. Csipkevarrás. Holbein technika. Betűjegyzés. (Het. 3×2 órában özv. Grissza Kálmáné.)

12. Szépirás.

Mint az első osztályban.

13. Torna.

Mint az első osztályban.

14. Francia nyelv.

Mint az első osztályban.

c) **TERÉZKÜLVÁROSI I. ÉS II. OSZTÁLYU VEGYESNEMŰ NÉPISKOLA.**

Osztálytanító: Z á b o y A l a j o s.

1. Vallástan.

18 ó- és 18 uj szövetségbeli történet. Néhány egyszerű bibl. mondat; alkalmas imák és egyházi énekek.

2. Magyar és német nyelvtan.

Magyar és német olvasás és írás; az egyszerű állító, tagadó, kérdő és parancsoló mondat; a tárgyat, személyt, tulajdonságot és cselekvést jelentő szavak; egy, két s több tagu szók; nagy betűvel kezdődő szavak és egyszerű mondatok írása.

3. Szemléltető oktatás.

Az iskola, a szülői ház, a város, a kert, a mező, a rét, az erdő s a határ.

4. Számтан.

Az 1-től 300-ig terjedő számkörben a 4 alapl művelet, főkép fejbeli számvetés útján és az életben gyakorta előforduló példákban.

5. Rajz. 6. Szépirás. 7. Ének.

K é z i m u n k á k

tanitattak a belvárosi leányosztályokban: S c h u l e k V i l m a és segédnői: özv. Grissza Róza és özv. Gerzsó Károlyné által; a külvárosi iskolában: R a j n a y K l á r a által.

I-ső osztály: Egyszerű kis szalagok kötése; harisnyakötés.

II-dik osztály: Harisnyakötés, horgolás, mintaszalaghorgolás, betűjegyzés.

III-dik osztály: Fejkötők és zubbonykák horgolása, szines pamuttal való himzés, szoros-mintaszalag kötése.

IV-dik osztály: Lyukaesos mintaszalag kötése, hálózás, fejkötők és zubbonyok kötése.

Ezeken kívül kivételesen és csak a t. szülők kívánságára, a gyermekek tehetsége és kiképzett ügyességéhez mért fényűzési munkák is készítették egyes családi ünnepélyek alkalmára.

F) Tankönyveink.

Használt tankönyvek	Fü- osztály- ban	Leány- osztály- ban
1. Német K. a keresztyén vallás elemi tankönyve Elméleti s gyakorlati rész	III	III.
2. Vallástan Stechlo Endrétől	—	I. II. polg.
3. Gyóry V. kátéja.	IV.	IV. I. II. polg.
4. Pálffy kis egyháztörténete v. Korcsek kleine Reformationsgeschichte	—	I. II. polg.
5. Egyházi énekek ev. iskolák számára	III IV.	III. IV.
6. Uj testamentom	IV.	IV. I. II. polg.
7. ABC- és olvasókönyv Péterfy S. és társaitól	I.	I.
8. Haesters Fibel	I.	I.
9. Falvay és társai magy.-ném. olvasókönyve	II.	II.
10. Gáspár, olvasókönyv a III. oszt. számára	III.	III.
11. " " a IV. oszt. számára	IV.	IV.
12. Gyulai Béla magyar olvasókönyv I.	—	I. polg.
13. " " " " II.	—	II. polg.
14. Jausz Lesebuch II. III.	III IV.	III IV.
15. Lád német olvasókönyv I II.	—	I. II. polg.
16. Bárány, Nyelvkönyv I. II.	III IV.	III IV.
17. Torkos L. magyar nyelvtan	—	I II. polg.
18. Junghanns-Striker Sprachschule I—V.	II—IV.	II—IV. I. II. p.
19. Führer számtani példatár II. III.	II III.	II III.
20. Emericzy számtani példatár IV.	IV.	IV.
21. Vajdady Számtan I. II.	—	I. II. polg.
22. Gáspár földrajza	III IV.	III. IV.
23. Dr. Hunfalvy J. földrajza	—	I II. polg.
24. Kurz S. Budapest s környékének helyrajza	III.	III.
25. Gönczy Magyarország, Osztrák állam s Európa térképei	III IV.	III IV.
26. Homolka Magyarország hegy és vízrajzi térképe	—	I. polg.
27. Ribáry Földrajzi Atlasz	—	I. II. polg.
28. Ballagi K. és Nagy L. Magyarok története	III. IV.	III. IV. s I. p.
29. Führer világtörténete	—	II. polg.
30. Emericzy-Somogyi természettan	—	I. II. polg.
31. Schubert-Dékán természettana	—	I. II. polg.
32. Dr. Széll L. Életmentés s Egészségtana	—	II. polg.

H) Tanulóink számának táblázatos kimutatása.

O s z t á l y	A tanulók száma			V a l l á s u k				A n y a n y e l v				É l e t k o r							S z ü l e i k p o l g á r i á l l á s a					T a n d i j		E l ö m e n e t e l ők		
	beiratott	meghalt	elmaradt	ág. hitv.	reform.	róm. kath.	görög-keleti	mózes	magyar	német	tót	egyéb	7 éves	8 éves	9 éves	10 éves	11 éves	12 éves	13 éves v. idősebb	értelmiség	kereskedő	iparos	feldbirt. v. bérli	szem. szolgálattevők, munkások	fizetők	tandijmentesek	haladók	ismétlők
Belvárosi I. fiu	43	1	4	31	2	3	1	6	29	14	—	—	34	8	1	—	—	—	13	14	8	2	6	36	7	35	3	
" II. "	52	—	2	30	6	5	1	10	45	7	—	—	1	39	12	—	—	—	22	18	8	—	4	42	10	48	2	
" III. "	71	—	4	39	2	8	4	18	56	11	—	4	—	3	43	14	8	3	29	20	17	2	3	62	9	62	5	
" IV. "	82	—	8	52	2	4	1	23	79	2	1	—	—	4	46	23	7	—	29	26	15	2	10	61	21	64	10	
Külv. I. és II. fiu	36	—	1	25	2	9	—	—	32	4	—	—	20	10	4	2	—	—	1	3	22	—	10	22	14	32	3	
Összesen fiuk	284	1	19	177	14	29	7	57	241	38	1	4	55	60	64	64	31	10	94	81	70	6	33	223	61	241	23	
Belvárosi I. leány	59	—	4	23	1	3	—	23	43	6	1	—	29	20	1	—	—	—	15	25	5	—	5	41	9	44	2	
" II. "	62	—	2	26	3	7	1	25	48	11	1	2	1	35	20	5	1	—	16	24	14	4	4	54	8	53	7	
" III. "	75	—	4	37	4	4	1	29	53	22	—	—	—	41	25	7	2	—	22	31	13	1	8	68	7	65	6	
" IV. "	72	—	3	7	2	8	—	35	63	8	—	1	—	—	3	30	26	13	—	19	27	19	—	7	62	10	64	5
" I. polg.	71	—	10	32	—	7	—	32	55	14	2	—	—	—	2	34	30	5	18	28	19	4	2	60	11	55	6	
" II. "	54	—	4	34	—	2	—	18	43	10	1	—	—	—	—	—	31	23	11	22	12	4	5	44	10	47	3	
Külv. I. és II. leány	24	—	2	19	—	4	—	1	22	2	—	—	9	11	3	—	—	—	—	4	8	—	12	17	7	21	1	
Összesen leányok	408	—	29	198	10	35	2	163	327	73	5	3	39	66	66	65	68	28	101	161	90	13	43	346	62	349	30	
A tanulók főösszege:	692	1	48	375	24	64	9	220	568	111	6	7	94	126	130	129	99	86	24	195	242	160	19	76	569	123	590	53

J) A tanulók névsora.*)

Belvárosi I-ső fiúosztály.

1. Balogh Pál 1879 Bp. ágh.	23. Landsberger Ernő 1879 Bp. möz.
2. Bauer Aladár 1879 Bp. ágh.	24. Latzko Gusztáv 1879 Bp. möz.
3. Benkó Ödön 1879 Bp. ágh. kim.	25. Lauffer Albin 1879 Bp. ágh.
4. Birmann Gyula 1879 Bp. ágh.	26. Lehr Andor 1879 Szent-Lőrincz ágh. tdm.
5. Bouillon Theofil 1878 Bp. á.kim.tdm.	27. Lillits Lázár 1879 Bp. g.k. megh.
6. Csáky Károly 1879 Bp. ágh.	28. Lindner Ernő 1879 Bp. ágh.
7. Förster Oszkár 1878 Bp. ágh.	29. Lingel János 1879 Bp. ágh.
8. Fröhlich Károly 1879 Bp. ref. tdm.	30. Mauritz Viktor 1879 Bp. ágh.
9. Gedliczka Rikárd 1878 Bp. ágh.	31. Mihályi László 1878 Bp. ágh. tdm.
10. Góbi Árpád 1879 Sopron ágh. tdm.	32. Odor Tivadar 1879 Bp. ágh.
11. Groszmann Jenő 1879 Bp. ágh.	33. Oppenheim Ernő 1879 Bp. möz.
12. Heidelberg Márton 1879 Bp. möz.	34. Piltz Ágost 1879 Bp. ágh.
13. Henszelman Gyula 1879 Bp. ágh.	35. Pósfay István 1879 Bp. ref.
14. Horváth Károly 1879 Bp. r. k.	36. Rauchbauer Ernő 1879 Bp. r. k.
15. Hottelmann Ottó 1879 Bp. ágh.	37. Reichel Henrik 1878 Bp. ágh. kim.
16. Hölle Márton 1879 Bp. r. k.	38. Röckel Alfréd 1878 Bp. ágh. kim.
17. Jancovius Árpád 1879 Bp. ágh.	39. Sárffy József 1879 Bp. ágh.
18. Konnerth János 1879 Brassó ágh. tdm.	40. Schmückert Károly 1878 Bp. ágh. tdm.
19. Kovács Béla 1879 Bp. möz.	41. Schumacher Péter 1878 Bp. ágh.
20. Králík István 1877 Bp. ágh.	42. Strohm János 1879 Bp. ágh.
21. Kr. mm Aladár 1879 Bp. ágh.	43. Vahl Vilmos 1879 Bp. ágh.
22. Kún Iván 1879 Bp. möz.	

II-ik fiúosztály.

1. Bernáth Béla 1878 Bp. ref.	26. Lindenbaum Félix 1878 Bp. möz.
2. Birmann Ottó 1878 Bp. ágh.	27. Lindenbaum Pál 1877 Bp. ágh. tdm.
3. Böhm Ottó 1878 Bp. ágh. tdm.	28. Magazinier Jenő 1878 Bp. möz.
4. Bretz Gyula 1878 Bp. ágh.	29. Mangold Árhúr 1878 Bp. möz.
5. Conrád Pál 1878 Bp. ref.	30. Marschall Alajos 1877 Bp. r. k.
6. Czveits Pál 1878 Pécs g. k. kim.	31. Maurer Lajos 1878 Bp. ágh.
7. Engel Dezső 1878 Bp. möz.	32. Meltzer Elemér 1878 Bp. ágh. tdm.
8. Faludy Lajos 1878 Bp. r. k.	33. Messinger Hugo 1878 Bp. möz.
9. Freund Jenő 1878 Bp. möz.	34. Nádosy István 1878 Bp. ágh.
10. Frey János 1877 Zürich ref.	35. Németh Géza 1878 Szegvár ágh. tdm.
11. Fritzsche Árhúr 1878 Chemnitz ágh.	36. Novák Ernő 1878 Bp. r. k.
12. Gömörly József 1878 Bp. ágh.	37. Oberkamp Rezső 1878 Fogaras ágh. kim.
13. Gromen Károly 1877 Bp. ágh. tdm.	38. Popper Adolf 1878 Bp. möz.
14. Groszmann Marcel 1878 Bp. ágh.	39. Reichel Henrik 1878 Bécs ágh.
15. Heinrich Gyula 1878 Bp. ágh.	40. Róth József 1878 Bp. ágh.
16. Hofmann Géza 1878 Bp. möz.	41. Rosenberg Rikárd 1878 Bp. möz.
17. Kardeván Károly 1878 Lőcse ágh. tdm.	42. Röckel Károly 1877 Bp. ágh. kim.
18. Kirchknopf Ferencz 1878 Bp. ágh.	43. Scholtz Géza 1878 Bp. ágh. tdm.
19. Krempelsz József 1878 Bp. ágh.	44. Stockinger Ede 1878 Bp. ágh. tdm.
20. Krenner Károly 1878 Bp. ágh. tdm.	45. Szathmáry Aristid 1878 Bp. ref.
21. Kriz János 1877 Bp. ágh.	46. Szenes Ede 1878 Bp. r. k.
22. Kroutil Lajos 1877 Bp. r. k.	47. Szűcs István 1877 Ercsi ref.
23. Légrády Géza 1878 Bp. ágh.	48. Torday Gábor 1877 Bp. ref.
24. Légrády Ottó 1878 Bp. ágh.	49. Trautmann Jenő 1878 Bp. ágh.
25. Lehr József 1877 Sz.-Lőrincz ágh. tdm.	50. Weisz Frigyes 1878 Bp. ágh.
	51. Wiener Lipót 1878 Bp. möz.
	52. Zückler Felix 1878 Bp. ágh.

*) Rövidítések : ágh. — ágost. hitv ; — h. h. (v. ref.) — helvét hitv ; — r. k. — római katolikus ; — g. k. — görög katolikus ; — m. mózes vall. ; — tdm. — tandijmentes ; — mt — magántanuló ; km. — kimaradt ; — † — meghalt.

III. fősztály.

1. Adler Rezső 1878 Bp. m. óz. kim	39. Kurucz Kornél 1876. Bp. gör. n. egy. km.
2. Alex Ernő 1877 Bp. ágh. tdm.	40. Láng René 1875 Bp. ágh.
3. Bartsch Pál 1876 Bp. ágh	41. Latzko Artúr 1877 Bp. m.
4. Bazonyi Emil 1876 Bp. r. k.	42. Lillits Milutin 1876 Bp. gör. k.
5. Benkő István 1877 Bp. ágh. km.	43. Lorsch Vilmos 1877 Bp. ágh.
6. Benyó Emil 1877 Bp. ágh.	44. Luttenberger Dénes 1876 Meszlen ágh.
7. Bergmann Béla 1872 Bp. ágh.	45. Mandel Sándor 1877 Bp. m.
8. Derencsai Rezső 1877 Bp. ágh.	46. Mannheimer Oliver 1877 Kecskemét r. k.
9. Deutsch Jenő 1877 Bp. m.	47. Mckler Oszkár 1877 Bp. m.
10. Elischer Vilmos 1877 Bp. ágh.	48. Messinger Arthur 1877 Bp. m.
11. Faber Fülöp 1876 Bp. ágh	49. Moravetz Zsigmond 1876 Bp. r. k.
12. Ferenczy Tibor 1877 Bp. ágh.	50. Müller Viktor 1877 Bécs m.
13. Fiedler Lajos 1876. Bp. ágh	51. Nagel Emil 1877 Bp. m.
14. Fleischer Alajos 1875 Bp. ágh.	52. Neuhausz Emil 1877 Bp. ágh.
15. Freund Jenő 1877 Bp. m.	53. Nuofer Károly 1875 Bp. ágh.
16. Fröhlich Károly 1875 Bp. ágh. tdm.	54. Obál Géza 1877 Bp. ágh.
17. Gasparetz Géza 1877 Bp. r. k.	55. Réczey Ödön 1877 Bp. h. h.
18. Gosztonyi Rezső 1877 Bp. ágh.	56. Schlesinger Dezső 1878 Bp. m.
19. Glatz Ede 1875 Bp. ágh. tdm.	57. Schmid Ernő 1877 Bp. ágh. tdm.
20. Goldberger Ödön 1877 Bp. m.	58. Schmidt Ottó 1876 Fleissen (Cseh-orosz.) ágh. tdm.
21. Grolig Ernő 1877 Bp. r. k.	59. Schöller Károly 1877 Soprony r. k.
22. Grosz Jenő 1877 Szerep m.	60. Scholtz Ödön 1877 Bp. ágh.
23. Grünwald Gyula 1875 Bp. ágh. tdm.	61. Schumacher Róbert 1876 Glogau (Szil) ágh
24. Grundt Károly 1877 Bp. ágh.	62. Segesváry Ferencz 1876 Bp. h. h.
25. Grötzingér Gyula 1877 Bp. ágh.	63. Seligmann Béla 1877 Bp. m.
26. Grötzingér Henrik 1878 Bp. ágh.	64. Simon Rudolf 1877 Bp. ágh.
27. Herber Károly 1877 Bécs ágh.	65. Thein Oszkár 1877 Bp. m.
28. Hertzka Róbert 1877 Bp. m.	66. Unger Elemér 1876 B. ágh.
29. Jovanovits Döme 1877 Bp. gör. k.	67. Urbánovich Gusztáv 1877 Komját ágh.
30. Karchezy József 1876 N.-Kikinda róm. kath.	68. Urbányi Henrik 1877 Bp. ágh.
31. Kenedi Rikárd 1877. Bécs m. km.	69. Veszteg Ernő 1874 Bp. ágh. tdm.
32. Kertész József 1877 Bp. r. k.	70. Záborszky Vilmos 1877 Soprony ágh.
33. Klein Hugó 1877 Bp. m.	71. Zsakula Milán 1876 Korenicza g. k.
34. Koós Ödön 1877 Bp. ágh.	
35. Körffy Sándor 1875 Konstantinápoly ágh tdm.	
36. Kovács Jenő 1877 Bp. m.	
37. Krauel Ágost 1874 Ágosta ágh.	
38. Kratochwill Géza 1875 Bp. ágh. tdm.	

IV. fősztály.

1. Adler Elemér 1876 Bp. m. óz.	14. Ehrlich Ármin 1876 Bp. m. óz.
2. Albrecht Gyula 1873 Lovász-Patona ágh.	15. Engler Károly 1875 Bp. ágh. tdm.
3. Bartsch Ottó 1875 Bp. ágh.	16. Fischer Ödön 1875 Bp. m. óz.
4. Báskay Dezső 1875 Bp. ágh. tdm.	17. Fischer Arthur 1877 Bp. m. óz.
5. Benyó Vilmos 1876 Bp. ágh.	18. Fleischmann János 1876 Bp. ágh.
6. Blaskovich Andor 1876 K.-Tétény ágh.	19. Freund Béla 1876 Bp. m. óz.
7. Bogner Gyula 1876 Nagy-Szombat ágh. kim.	20. Freund Miklós 1875 Bp. m. óz.
8. Csáky Ármin 1876 Bp. ágh.	21. Gallé Elek 1875 Kalocsa ágh. kim. tdm.
9. Deimel József 1875 Bp. ágh. tdm.	22. Glasner Ernő 1877 Bp. m. óz.
10. Dietz Elek 1875 Bp. r. k.	23. Groszmann Frigyes 1875 Bp. m. óz.
11. Dulcz Antal 1876 Bp. ágh.	24. Gömöry László 1876 Bécs ágh.
12. Ernst János 1876 Hidegkút ágh. kim. tdm.	25. Gyurits Árpád 1875 Ujpest ágh.
13. Eggenberger Ödön 1876 Bp. ágh. tdm.	26. Haraszti István 1875 Bp. ref.
	27. Heinrich Antal 1877 Bp. ágh.
	28. Hertzka Rezső 1876 Bp. m. óz.
	29. Herzog Károly 1876 Triest m. óz.
	30. Hlavács Lajos 1875 Bp. ágh.

31. Hoffmann Ottó 1876 Petrozsény m.	57. Oszvald Lajos 1876 Bp ágh tdm.
32. Hofstetter Ede 1874 Bp. ágh. tdm.	58. Pillich Ferencz 1876 Szombathely
33. Jakobei Gyula 1876 Bp. ágh. tdm.	59. Préger Jenő 1875 Bp. mőz.
34. Jancovius Kálmán 1875 Bp ágh.	60. Sachs Edgár 1876 Bp mőz.
35. Kenedi Ottó 1876 Bécs mőz. kim.	61. Schmáhl János 1876 Bp. ágh
36. Knechtsberger Kristóf 1873 Bp. ágh. tdm.	62. Schmid Géza 1876 Bp. ágh. tdm.
37. Kont Jakab 1875 New-York mőz.	63. Schmidl László 1876 Bp. mőz.
38. Mádi Kovács István 1876 Bp. r. k.	64. Schmidt Miksa 1874 Fleissen (Csehorsz.) ágh. tdm
39. Kovács Ottó 1876 Orahovicza mőz.	65. Stádler Frigyes 1877 Bécs r. k.
40. Krumm Béla 1876 Bp. ágh.	66. Stark Vilmos 1876 Bp. ágh. kim.
41. Kúnosy Ödön 1876 Bp. mőz.	67. Stróhm Ágost 1876 Bp. ágh.
42. Kurz János 1873 Felső-Lövő ágh. tdm.	68. Skrabák Gyula 1876 Bp ágh. tdm.
43. Kutsay János 1874 Aszód ágh. tdm.	69. Tancsa Árpád 1876 Lugos ágh. tdm.
44. Lederer István 1876 Bp. mőz.	70. Thomka László 1875 Tisza-Inoka ágh.
45. Latzko Adolf 1875 Bp. mőz.	71. Trautmann Emil 1876 Bp. ágh.
46. Lochmann Rezső 1875 Berlin ágh. tdm.	72. Turiet Lajos 1876 Bp. ágh.
47. Martinovics Gusztáv 1875 Sz.-Endre gör. kel.	73. Unger Vilmos 1876 Bp ágh.
48. Mayer Viktor 1876 Bp mt.	74. Újhely Kálmán 1875 Hódmező-Vásárhely mőz kim.
49. Meyer Károly 1876 Bp ágh.	75. Ujváry-Cseh Ödön 1875 Bp. h. h.
50. Melferber Gedeon 1874 Bp. ágh tdm.	76. Váhl Ottó 1876. Bp. ágh.
51. Mihályi Béla 1875 Bp. ágh. tdm	77. Velsz Károly 1875 Arad ágh.
52. Nádosy Gábor 1876 Bp. ágh.	78. Werkner Rikárd 1875 Bp. Bp mőz.
53. Németh Elemér 1876 Szegszárd ágh. tdm.	79. Wunsch János 1875 Drezda ágh.
54. Novák Tivadar 1876 Budapest r. k.	80. Wiegand István 1873 Veszprém ágh tdm
55. Obál Ferencz 1876 Bp. ágh.	81. Zimmermann Lajos 1876 Bp. ágh.
56. Oesterreicher Hugó 1876 Bp. mőz.	82. Zückler Ármin 1876 Bp. ágh.

I-ső leányosztály.

1. Bachát Margit 1879 Bp. ágh. tdm.	27. Lövy Ida 1879 Bp. m.
2. Ballek Appel Jenny 1879 Bécs ágh.	28. Lusztig Tekla 1879 Bp. m.
3. Blaskovics Izabella 1879 Bp. r. k.	29. Müller Mária 1878 Bp. ágh. tdm
4. Bleier Irén 1879 Bp. m	30. Nágel Blanka 1879 Bp. m.
5. Botta Emilia 1878 Békés-Csaba tdm.	31. Negler Ilona 1879 Bp. r k. mt.
6. Braun Emilia 1879 Bp. m.	32. Neumann Olga 1879 Bp. mt.
7. Engl Margit 1878 Bp. m.	33. Ney Olga 1878 Bp. m.
8. Fenyvessi Karola 1878 Bp. m.	34. Pinkász Jozefin 1878 Bp. m.
9. Ferenczy Margit 1879 Bp. ágh.	35. Podmilla Krisztina 1879 VerboNyitra m. ágh. tdm. kim.
10. Fischer Brigitta 1878 Bp. m.	36. Preger Irma 1879 Bp. m.
11. Fischer Klára 1879 Bp. m.	37. Ranschburg Janka 1878 Bp. m.
12. Fritz Eufrozina 1879 Bp. ágh	38. Réczey Anna 1879 Bp. ref.
13. Fröhlich Etelka 1878 Bp. ágh. tdm.	39. Renk Mária 1879 Bp. ágh.
14. Goldmann Vilma 1879. Bp. m.	40. Schelken Margit 1879 Bp. ágh. tdm.
15. Groff Ágosta 1879 Bp. ágh.	41. Schiebel Margit 1879 Bp. ágh.
16. Heller Ilona 1879 Bp. tm. km.	42. Schlesinger Margit 1879 Bp. m
17. Holczer Paula 1877 Bp m.	43. Scholtz Klára 1878 Bp. ágh.
18. Jánisch Stefanie 1878 Brassó tdm.	44. Szöke Irma 1879 Bp. ágh.
19. Kanitzer Ilona 1878 Bp. m.	45. Tancsa Margit 1879 Lugos ágh. tdm.
20. Kéler Jolán 1878 Bp. ágh.	46. Uhl Terka 1879 Bp. ágh
21. Kiss Ilona 1878 Bp. ágh.	47. Unger Aranka 1878 Bp. ágh.
22. Kiss Margit 1879 Bp. r. k.	48. Valkó Gizella 1878 Bp. ágh.
23. Klein Eliz 1879 Bp. m.	49. Weizenfeld Emma 1879 Bp. m.
24. Knuth Luiza 1879 Bp. ágh.	50. Wurm Gizella 1879 Székesfehérvár-mőz.
25. Krábl Erzsébet 1879 Bp m.	
26. Liedemann Gizella 1879 Bp. ágh.	

II-ik leányosztály.

1. Appel Szidi 1878 Bp. m.	31. Kohn Regina 1878 Bp. m.
2. Bączyk Olga 1878 Liptó-Szt. M. ágh.	32. Konnerth Vilma 1876 N.-Szeben ágh tdm.
3. Barna Irma 1878 Bp. m.	33. Kontor Luiza 1877 Dömölk ágh. tdm.
4. Braunstein Irma 1878 Bp. ágh	34. Kövály Eugénia 1878 Bp. m.
5. Canetti Hermosa 1877 Rustsuk km.	35. Krkos Ludmilla 1878 Bp. ágh. tm.
6. Csáky Vilma 1878 Bp. ágh.	36. Kroutil Josefina 1876 Bp. ágh.
7. Csesznik Jozefin 1877 Bp. ágh	37. Kucharszky Vilma 1875 Bp. tdm.
8. Döry Ilona 1878 Bp. ágh.	38. Lang Francziska 1878 Bp. m.
9. Eppinger Hermin 1877 Bp. m.	39. Légrády Ilona 1877 Bp. r. k.
10. Figdor Irén 1878 Bécs m.	40. Löwinger Gizella 1877 Bp. m.
11. Fleischler Mária 1877 Gratz ágh.	41. Markusz Blanká 1878 Siófok m.
12. Freund Regina 1878 Bp. m.	42. Négler Ilona 1878 Bp. r. k. mt.
13. Fricke Hildegard 1877 Temesvár ágh.	43. Ney Irma 1878 Bp. m.
14. Friedl Mariska 1877 Bp. ágh.	44. Paul Ilona 1878 Székesfehérvár m
15. Grünwald Gizella 1877 Bp. ágh. tdm.	45. Pósfay Irma 1878 Bp. h. h.
16. Guilhaumann Marianne 1878 Bp. rk.	46. Pécsi Viola 1878 Bp. m.
17. Hay Piroska 1878 Bp. m.	47. Preisz Gizella 1877 Bp. m.
18. Hertschko Selma 1878 Bp. m	48. Preisz Teréz 1878 Bp. ágh.
19. Hirschler Mariska 1878 Bp. m.	49. Rauchbauer Iren 1878 Bp. r. k.
20. Hoffer Margit 1878 Bp. r. k.	50. Schwartz Margit 1878 Bp. m.
21. Hofstetter Ilma 1877 Bp. ágh. tdm.	51. Sommer Margit 1878 Bp. m.
22. Holdmann Armina 1878 Bp. ágh.	52. Thallmayer Elza 1878 Bp. ágh.
23. Irgang Ilona 1878 Bp. ágh. tdm	53. Ujváry Sarolta 1876 Bp. h. h.
24. Joanovits Lizinke 1877 Bp. g. k.	54. Váhl Margit 1877 Bp. ágh.
25. Kammermayer Györgyike 1878 Bp. ágh. mt.	55. Varga Emilia 1877 Bp. ágh.
26. Kann Jolán 1878 Bp. m.	56. Várnai Margit 1877 Bp. m.
27. Kaulich Fáni 1877 Bp. r. k.	57. Vincze Juliska 1878 Debreczen r.kim.
28. Kéler Ida 1877 Bp. ág.	58. Wähler Paula 1878 Bp. ágh.
29. Keresztessi Jolán 1877 Bp. ágh.	59. Wassermann Sarolta 1877 Bp. m.
30. Kmetty Aranka 1877 Bp. ágh. tdm.	60. Widder Margit 1878 Bp. m.
	61. Zaunbauer Luiza 1876 Bp. r. k.
	62. Zilahy Jolán 1878 m.

III-ik leányiskola.

1. Backofen Lujza 1875 Bécs ágh. km.	25. Hertzka Adél 1877 Bp. mőz.
2. Bathó Irén 1877 Komárom ágh.	26. Hertzka Agnes 1877 Bp. mőz.
3. Bössl Irma 1877 Bp. ágh. tdm.	27. Hlavács Irma 1877 Bp. ágh.
4. Braun Józsa 1876 Bp. mőz.	28. Kallina Anna 1877 Bp. rk.
5. Deutsch Irma 1876 Bp. mőz.	29. Kellner Elza 1876 Zenta mőz. km.
6. Deutsch Malvin 1877 Bp. mőz.	30. Knuth Paula 1877 Bp. ágh.
7. Eppinger Szidónia 1876 Bp.	31. Kotschy Ilona 1876 Bp. ágh.
8. Faludy Ilona 1876 Bp. ágh.	32. Kovács Erzsébet 1874 Bp. ágh.
9. Ferenczy Mariska 1877 Bp. ágh.	33. Kropácsy Gizella 1876 Bécs ágh.
10. Figdor Pálma 1875 Bécs	34. Kubinyi Olga 1876 Bp. ágh.
11. Förster Márta 1877 Bielitz (Szil.) ágh.	35. Kullmann Margit 1877 Bp. ágh. tdm.
12. Frey Márta 1876 Zürich ref.	36. Landsberger Elza 1876 Diószeg mőz.
13. Friedl Anna 1876 Bp. ágh.	37. Latzó Józsa 1875 Bp. ágh. tdm.
14. Friedmann Ernesztina 1877 Bp. mőz.	38. Lauffer Berta 1876 Bp. ágh.
15. Fritzsche Ilona 1875 Chemnitz ágh.	39. Liedemann Erzsé 1877 Bp. ágh.
16. Gebauer Gizella 1877 Bp. ágh.	40. Lillits Ilona 1876 Bp. g. n. e.
17. Gedliczka Emma 1876 Lugos ágh.	41. Löwy Józsa 1877 Bp. mőz.
18. Grommen Rózsza 1875 Bp. ágh. tdm.	42. Mangold Ella 1876 Bp. mőz.
19. Grün Katinka 1876 Bécs m.	43. Mintz Mira 1877 Bécs mőz.
20. Grünstein Kornélia 1877 Bp. mőz.	44. Murányi Kornélia 1876 Győr mőz.
21. Grünwald Arabella 1876 Bp. mőz.	45. Murarik Gizella 1875 Bp. ágh. tdm.
22. Gussmann Ilona 1877 Bp. mőz.	46. Neustadt Aranka 1877 Bp. mőz.
23. Győrfy Mariska 1876 Bp. ref.	47. Oberkamp Marian 1876 Fogaras ágh.
24. Győry Elza 1876 Bp. mőz.	48. Pécsi Olga 1877 Bp. mőz.

49. Petz Irma 1877 Savanyukút (Sopron m.) ágh.	62. Schultz Hildegard 1877 Bp. ágh.
50. Pflaumer Vilma 1875 Bp. ágh. tdm.	63. Schusztál Ilona 1874 Bp. ág. tdm.
51. Pollák Aranka 1877 Bp. mész.	64. Sebes Vilma 1877 Bp. ref.
52. Preger Szerafin 1877 Bp. mész.	65. Skoupil Elza 1876 Bp. ágh.
53. Rákossy Ilona 1876 Bp. ágh.	66. Skoupil Paula 1877 Bp. ágh.
54. Rizzi Margit 1877 Bp. ágh.	67. Stühmer Ella 1877 Bp. ágh.
55. Róna Aranka 1877 Bp. mész.	68. Unger Irén 1876 Bp. ág.
56. Sárffy Anna 1877 Bp. ágh.	69. Vargha Ilona 1877 Bp. ref.
57. Schenk Paula 1876 Bp. rk.	70. Villányi Aranka 1877 Bp. rk.
58. Schenk Tekla 1877 Bp. rk. km.	71. Vincze Iren 1877 Debreczen ágh.
59. Schermann Etelka 1877 Bp. mt.	72. Valkó Amália 1877 Bp. ágh.
60. Schlesinger Ida 1877 Bp. mész.	73. Weil Ella 1877 Bp. mész.
61. Schulek Márta 1876 Bp. ágh.	74. Weitzenfeld Laura 1877 Bp. mész.
	75. Wiener Ella 1877 Bp. mész.

IV-ik leányosztály.

1. Balogh Vilma 1875 Bp. ágh.	37. Krausz Aranka 1876 Bp. mész.
2. Bauer Olga 1875 Bp. ágh.	38. Kroutil Mária 1872 Nechatz, rk.
3. Baumann Anna 1874 Bp. ágh.	39. Kubinyi Andrea 1875 Bp. ágh.
4. Bendel Olga 1875 M.-Sziget ref.	40. Kuntner Paula 1876 Bp. rk.
5. Canetti Bucca 1873 Rusztsuk mész. kim.	41. Latzkó Felice 1876 Bp. mész.
6. Deutsch Gizella 1874 Bp. mész.	42. Latzkó Irén 1876 Bp. mész.
7. Engel Szerafin 1877 Bp. mész.	43. Lehr Ilona 1875 Bp. ágh. tdm.
8. Falb Zsuzsanna 1875 Pozsony ágh.	44. Lindner Lila 1876 Bp. mész.
9. Fleischmann Irén 1876 Bp. mész.	45. Maklár Jolán 1876 Bp. ágh. mt.
10. Földessy Ilona 1876 Bp. rk.	46. Néglér Margit 1876 Bp. rk. mt.
11. Frey Ágosta 1875 Zürich ref.	47. Neubauer Irén 1875 Bp. mész.
12. Friedmann Malvin 1877 Bp. mész.	48. Paulus Ilona 1874 Pozsarovacz ágh. tdm.
13. Gezell Bertha 1875 M.-Sziget ágh.	49. Podmilla Paula 1872 Verbó ágh. tdm. km.
14. Gussmann Erzsébet 1876 Bp. mész.	50. Posch Aranka 1876 Bp. rk.
15. Guttman Emma 1876 Bp. tdm.	51. Rákossy Gizella 1876 Bp. ágh.
16. Györy Sarolta 1876 Orosháza tdm.	52. Riesz Gizella 1876 Bp. mész. kim.
17. Hamel Riza 1875 Bp. mész.	53. Rosenfeld Ida 1876 Bp. mt.
18. Hegyi Alice 1876 Félégyháza mész.	54. Rosenthal Margit 1876 Bp. mész.
19. Herczfelder Stefánia 1873 Bp. mész.	55. Sátor Mária 1872 Bp. ágh. tdm.
20. Hirsch Zelma 1876 Bp. mész. km.	56. Schelken Irma 1875 Bp. ágh. tdm.
21. Holzer Teréz 1875. Bp. mész.	57. Schermann Vilma 1875 Bp. mész. mt.
22. Hollós Margit 1876 Bp. mész.	58. Schulhof Melitta 1876 Bp. mész.
23. Irgang Margit 1875 Bp. ágh.	59. Seidner Karolin 1877 Bp. mész.
24. Jellinek Szerafin 1876 Bp. mész.	60. Steiner Anna 1874 Bp. ágh. tdm.
25. Károly Irma 1876 Bp. rk.	61. Strasser Emma 1875 Bp. mt.
26. Keresztessy Irén 1876 Bp. ágh.	62. Torday Berta 1876 Bp. rk.
27. Kern Armina 1874 Győr ágh.	63. Urbányi Józsa 1875 Bp. ágh.
28. Kiss Margit 1875 Bp. ágh.	64. Vahl Gizella 1875 Bp. ágh.
29. Kmetty Olga 1875 Bp. ágh. tdm.	65. Wähler Boriska 1875 Bp. ágh.
30. Kohári Margit 1876 Bp. mész.	66. Weil Olga 1875 Bp. mész.
31. Kohn Aranka 1876 Bp. mész.	67. Weisz Rózsa 1876 Bp. mész.
32. Kollmann Anna 1874 Bp. ágh.	68. Weismann Riza 1875 Bp. mész.
33. Kollmann Erzsébet 1876 Bp. ágh.	69. Widder Klára 1875 Arad mész.
34. Konnerth Luiza 1874 Kolozsvár, ágh. tdm.	70. Wittchen Paula 1875 Bp. rk.
35. Kovács Irén 1876 Bp. ágh. tdm.	71. Zilahy Irén 1875 Bp. mész.
36. Kóvári Irén 1876 Bp. mész.	72. Zilahy Melánia 1875 Bp. kim.

I-ső polgári leányosztály.

1. Bachmanek Vilma 1873 Bp. ágh. km.	38. Markó Irén 1875 Fogaras ágh.
2. Bergel Jenni 1875 Bp. mőz.	39. Melferber Emilia 1874 Bp. ágh.
3. Bexheft Ilona 1875 Bp. ágh.	40. Morvay Edit 1875 Szolnok mőz.
4. Blau Teréz 1875 Bp. ágh.	41. Müller Anna 1874 Bp. rk.
5. Brüll Hedvig 1875 Bp. kim.	42. Neuländer Malvina 1875 Bp. mőz.
6. Deutsch Kornelia 1873 Bp. mőz.	43. Obál Gizella 1874 Bp. ágh.
7. Eggenberger Ida 1872 Bp. ág. tdm.	44. Pénczes Gizella 1875. Bp. ágh. tdm.
8. Figdor Ella 1875 Bp. mt.	45. Pollinger Teréz 1873 Bp. ágh. tdm. km.
9. Fischer Berta 1875 Bp. mőz.	46. Riesz Fanny 1874 Bp. kim.
10. Fischer Stefánia 1874 Bp. rk.	47. Rosenberg Elfrida 1875 Bp. mőz.
11. Frey Emilia 1875 Bp. ágh. kim.	48. Rosenthal Felice 1875 Bp. mőz.
12. Gallus Mária 1873 Bp. ágh. tdm.	49. Ruh Margit 1876 Bp. mőz. kim.
13. Gömőry Lujza 1875 Bp. ágh.	50. Schenk Anna 1874 Bp. rk.
14. Hay Mariska 1874 Bp. mőz.	51. Schlanger Laura 1876 Bp. mőz.
15. Heuffel Irén 1874 Bp. ágh.	52. Schneckendorf Mária 1874 Bp. mőz.
16. Heuffel Paula 1874 Bp. ágh.	53. Schulek Margit 1874 Bp. ágh.
17. Heitzka Irén 1875 Bp. mőz.	54. Schwarz Ella 1875 Bp. mőz.
18. Jacobovics Stefánia 1875 Bp. mőz.	55. Sonnenfeld Julia 1875 Bp. mőz.
19. Jurányi Matild 1875 Bp. ág.	56. Spitz Sarolta 1874 Bp. mőz.
20. Károly Janka 1875 Bp. rk.	58. Stark Ludmilla 1874 Bp. ágh. tdm. km.
21. Klein Olga 1874 Bp. mőz.	59. Stiller Gizella 1872 Zsolna rk.
22. Klunker Gertrud 1872 Berlin ágh.	60. Stiller Ida 1873 Kassa rk.
23. Kmetty Ilma 1873 Bp. ágh. tdm.	61. Strassburg Karolin 1875 Bp. ágh. tdm.
24. Knuth Matild 1875 Bp. ágh.	62. Strasser Anna 1875 Bp. mőz.
25. Kohn Zsófia 1874 Bp. mőz.	63. Strasser Gizella 1873 Bp. kim.
26. Korn Kornélia 1875 Bp. mőz.	64. Stühmer Ilona 1874 Bp. ágh.
27. Krausz Emilia 1874 Siófok mőz.	65. Thallmayer Elfrida 1874 Bécs ágh. kim.
28. Krontil Vilma 1874 Bp. ágh.	66. Thein Ella 1875 Bp. mőz.
29. Kullmann Emilia 1875 Bp. ágh. tdm.	67. Thomay Gizella 1874 Bp. ágh. tdm.
30. Kurz Irma 1875 Bp. ágh. tdm.	68. Thomay Margit 1873 Bp. ágh. tdm.
31. Laufer Józsa 1875 Bp. mőz.	69. Vargha Lujza 1875 Bp. ref.
32. Lederer Anna 1874 Bp. mőz.	70. Wähler Lujza 1873 Bp. ágh.
33. Liedemann Margit 1874 Bp. rk.	71. Wolf Margit 1875 Kenecse mőz. kim.
34. Lindenbaum Ilona 1875 Bp. mőz. km.	
35. Malomhegyi Margit 1874 Poprad ágh.	
36. Mandel Margit 1874 Bp. mt.	

II-ik polgári leányosztály.

1. Bartsch Irma 1873 Bp. ágh.	21. Jeszenszky Teréz 1874 Bp. ágh.
2. Bogner Jetty 1874 N.-Szombat ágh. tdm.	22. Kallina Irma 1874 Bp. rk.
3. Böhm Olga 1874 Bp. mőz	23. Kardeván Ida 1872 Lőcse ágh. tdm.
4. Brandl Ida 1873 Nagymárton kim.	24. Kassa Ida 1872 Bp. rk.
5. Deutsch Izabella 1875 Makó mőz.	25. Klein Izabella 1872 Bp. mőz.
6. Einecke Irma 1873 Bp. ágh.	26. Klein Leona 1871 Bp. mőz.
7. Epperlein Irma 1874 Bp. ágh.	27. Komáry Vilma 1871 Bp. ágh. km.
8. Falvay Gizella 1874 ágh. tdm. km.	28. Korn Ilona 1874 Bp. mőz.
9. Figdor Olga 1872 Bp. mt.	29. Kovács Ilona 1873 Bp. ágh. tdm.
10. Frantzl Emma 1872 Bp. ágh. tdm.	30. Kucharczik Irma 1873 Bp. ágh.
11. Fritsche Fanny 1874 Chemnitz ágh.	31. Kullmann Ilona 1873 Bp. ágh. tdm.
12. Gedliczka Emilia 1873 Lienz (Tirol) ágh.	32. Lattisz Aranka 1874 Bp. ágh. tdm.
13. Gömőry Anna 1874 Bp. ágh.	33. Lauffer Frida 1873 Bp. ágh.
14. Gründorf Elza 1874 Bécs ágh.	34. Lemberger Rosa 1874 Bp. mőz.
15. Hamel Gizella 1873 Bp. mőz.	35. Mandel Katalin 1874 Bp. mőz.
16. Hensel Elza 1874 Bp. ágh.	36. Mandel Katalin 1874 Bp. mőz.
17. Hoffmann Gizella 1872 Bp. mőz.	37. Neugebauer Linda 1874 Bp. mőz.
18. Holdmann Teréz 1873 Bp. ágh.	38. Philipp Klára 1873 Bp. ág.
19. Irénk Józsa 1873 Bp. ágh. tdm.	39. Paulus Emilia 1874 Bp. ágh.
20. Jakobei Erzszi 1874 Bp. ágh. tdm.	40. Piltz Teréz 1874 Bp. ágh.
	41. Politzer Rezsőke 1874 N.-Záblat
	42. Redlich Klára 1874 Temesvár mt.

43. Schwartz Paula 1874 Bécs m.	49. Urbányi Margit 1874 Bp. ágh.
44. Seyderhelm Ilona 1872 Bp. ágh.	50. Vogel Margit 1874 Bp. ágh.
45. Szedenics Jolán 1874 Bp. ágh.	51. Weil Irén 1874 Bp. m.ó.
46. Sztanó Irma 1874 Bp. ágh. tdm.	52. Weizskopf Józsa 1874 Bp. m.
47. Sztreletz Amalia 1874 Bp. ágh.	53. Weizsmann Rózsa 1872 Bp. ágh.
48. Torday Judit 1873 Bp. rk.	54. Wörner Gabriella 1874 Bp. ágh.

Külvárosi I-ső osztályú fluk- és leányok.

1. Antal Miklós 1878 Bp. ágh. km.	17. Skrabák Ferencz 1878 Bp. ágh. tdm.
2. Eichhorn Antal 1879 Bp. ágh.	19. Schön Zoltán 1878 Bp. ágh. tdm.
3. Fellner Károly 1879 Bp. rk.	20. Steiner Imre 1879 Bp. ágh. tdm.
4. Hógl Károly 1879 Bp. rk.	21. Suberka Rezső 1878 Bp. ágh.
5. Hering Bruno 1878 Bp. ágh.	22. Szabó Nándor 1877 Bp. rk.
6. Hering József 1879 Bp. ágh.	23. Szabados József 1877 Bp. rk.
7. Janda Ottokar 1879 Bp. rk.	24. Wittek Gusztáv 1879 Bp. ágh. tdm.
8. Kotsi Béla 1879 Bp. rk.	25. Donner Mari 1874 Sz.-Fehérvár rk.
elutazott.
9. Kochlács Lajos 1879 Bp. rk.	26. Fodrány Teréz 1879 Bp. rk. kil.
10. Polach József 1878 Bp. ágh. tdm.	27. Kárpáti Ilona 1878 Bp. ágh.
11. Pflaumer Ágost 1878 Bp. ágh. tdm.	28. Lüders Aran 1879 Bp. ágh.
12. Plóser Momán 1879 Bp. rk.	29. Lüdecke Hulda 1879 Bp. ágh.
13. Pfahler Károly 1878 Szeged ágh.
tdm.	30. Polach Vilma 1879 Bp. ágh. tdm.
14. Réger Géza 1877 Bp. ágh. tdm.	31. Resler Gizella 1878 Bp. ágh.
15. Serbány László 1878 Bp. rk.	32. Schmolka Margit 1879 Bp. m.ó.
16. Sikuta Károly 1879 Bp. ágh. tdm.	

Külvárosi II-ik osztályú fluk- és leányok.

1. Bergmann Ede 1875 Bp. ágh. tdm.	16. Frantzel Gizella 1877 Bp. ágh. tdm.
2. Fritsch Rezső 1878 Bp. ágh.	17. Fridrichovszki Irma 1877 Bp. ágh.
3. Hoffmann Gyula 1877 Bp. ágh.	18. Goldberger Margit 1877 Bp. ágh.
4. Lux Ferencz 1876 Bp. rk.	19. Hlaváts Sarolta 1878 Bp. ágh.
5. Nuofér Rezső 1870 Bp. ágh.	20. Husz Irma 1877 Bp. ágh.
6. Polach Ferencz 1876 Bp. ágh. tdm.	21. Jakab Anna 1877 Bp. ágh. tdm.
7. Schustál Rezső 1875 Bp. ágh. tdm.	22. Monsé Róza 1877 Bp. ágh.
8. Scholtz János 1877 Bp. ágh.	23. Noszák Margit 1877 Bp. ágh.
9. Szabó Gyula 1877 Bp. hh.	24. Pippig Gizella 1878. Bp. ágh.
10. Tóth Géza 1876 Bp. hh.	25. Saueremann Erzsébet 1875 Zólyom
ágh. tdm.
11. Vidosfalvy Feri 1876 Bp. ágh.	26. Wittek Anna 1875 Bécs ágh. tdm.
12. Wigand Dezső 1877 Pápa ágh. tdm.	27. Wolányi Róza 1877 Sz.-Gróth rk.
13. Becker Emilia 1877 Bp. ágh. tdm.	28. Wanyek Teréz 1877 Bp. ágh.
(Trencsénm.)
14. Fehér Józsa 1877 Bp. rk.	
15. Fink Irma 1876 Bp. ágh. tdm.	

K) A vizsgák sorrendje.

Nyilvános vizsgáink

az 1885/6. tanév végén a következő rendben fognak megtartatni:

1. Kedden	Junius	15-én d. e. a II. polgári leányosztályé.
(Osztálytanító: Falvay A.)
2. Szerdán	"	16-án d. e. az I. polgári leányosztályé.
(Osztálytanító: Kardeván V.)
3. "	"	" d. u. 4 óraker a fiuk és leányok ének-
vizsgálja: (Schmid T.)
4. Csütörtökön	"	17-én d. e. az I. fiuosztályé (Luttenberger A.)
5. Pénteken	"	18-án d. e. a II. fiuosztályé (Alex A.)
6. Szombaton	"	19-én d. e. a III. fiuosztályé (Kurz S.)
7. "	"	" d. u. 4 óraker a leányok vizsgálja
a francia nyelvből (Erard J.)
8. Hétfőn	"	21-én d. e. a IV. fiuosztályé (Lux E.)
9. Kedden	"	22-én d. e. az I. leányosztályé (Küttel K.)
10. Szerdán	"	23-án d. e. a II. leányosztályé (Tomassek J.)
11. Pénteken	"	25-én d. e. a III. leányosztályé (Mikolik K.)
12. Szombaton	"	26-án d. e. a IV. leányosztályé (Scholtz L.)
13. Hétfőn	"	28-án d. e. a külvárosi I. és II. vegyes-
nemű osztályé (Záboy A.)

A tornavizsgák sorrendje:

Tornatanító: Szőke István.

1. Kedden,	Junius	8-án d. e. 10-től—11-ig a II. fiuosztályé.
2. Csütörtökön,	"	10-én d. e. 10-től—11-ig a III. "
3. "	"	10-én d. e. 11-től—12-ig a II. polg. leányoszt.
4. Pénteken,	"	11-én d. e. 10-től—11-ig a III. és IV. oszt.
fiuk vegyes csoportjáé.
5. "	"	11-én d. e. 11-től—12-ig a III. leányosztályé.
6. Szombaton	"	12-én d. e. 10-től—11-ig a IV. leányosztályé.
7. "	"	12-én d. e. 11-től—12-ig a I. polg. leányoszt.
8. "	"	12-én d. u. 4-től—5-ig a IV. fiuosztályé.

Jegyzetek:

1. A belvárosi osztályok vizsgái a gymnasiális épület nagy termében, a külvárosi a Klauzál-utczában levő 21. sz. alatti házban **8—11** óráig tartatnak.

2. A rajzoktatás eredménye az egyes osztályok vizsgáiban, ugyszintén a leányok kézimunka mutatványai a leányosztályok és a külvárosi osztály vizsgáiban tekinthetők meg.

Ezen vizsgákra az iskola előljárói, a növendékek szülői és az iskolabarátok tisztelettel meghivatnak.

K) A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

1. Az 1886/87-diki tanév szeptember 1-én kezdődik, a rendes oktatás 6-án.

2. Szeptember 1. 2. és 3-án 8—12 óráig csakis prot. növendékek irathatók be. Szept. 4. és 5-én pedig azon más felekezetű növendékek, kik már a folyó tanévben is ezen intézetbe jártak.

3. Nem protestans növendékek, kik eddig még nem voltak ezen intézet növendékei, csak akkor vétethetnek föl, ha a hely megengedi; miért is ezeknek rendes beiratásuk csak szept. 6-án d. u. 2—5 óráig történhetik.

4. A szülők kéretnek, hogy gyermekeik születési évét és napját a beiratásnál születési okmánnyal igazolják, s a beiratási napokat és órákat pontosan megtartsák; mert a ki a beiratással elkésik, magának tulajdonítsa, ha gyermeke a hely szüke miatt fel nem vétethetnék.

5. Pót-, felvételi- és magánvizsgák, előleges bejelentés után, szeptember első hetében tartatnak.

6. Felvételi vizsga azon tanulóktól is követeltetik, kik a folyó tanévben ne talán a rendes vizsga előtt bármily okból kimaradtak, a nélkül, hogy külön vizsgát tettek volna.

7. Miután az 1868. XXXVIII. t. cz. 7. §-a értelmében a szülői háznál tanult növendékek is kötelesek valamely nyilvános tanintézetnél évenként vizsgát tenni, a nálunk magánvizsgára jelentkező tanulók csak azon esetben fognak valamely felsőbb osztály tantárgyaiból megvizsgáltatni, ha a megelőző osztályokról hivatalos jellegű bizonyítványt képesek felmutatni.

8. Minden növendék köteles a beírás alkalmával az első félévi tandíjat lefizetni.

9. A külvárosi iskola növendékei saját tanítójuk által vétetnek fel. Ezen iskolában is a félévi tandíj előre fizetendő.

10. A fizetésre egyáltalán fogva képtelen protestans szülők a gyermekeik után járó tandíj lefizetése alól felmentethetnek, ha az illető kerületi elöljáróság által kiállított szegénységi bizonyítványukat gyülekezetünk lelkeszi hivatalánál láttamoztatják, s az a népiskola igazgatója által egyházunk nt. presbyteriuma elé terjesztetik. Ily folyamodványok minden évben újólág nyújtandók be.

11. Azon hitsorsoknak azonban, kik kedvező körülmények között vannak és daczára ennek az egyháznak nem cselekvényes tagjai, gyermekeikért, ha azokat iskoláinkba járattják, a kettős tandíjat kell fizetniök.

12. A kézimunka-tanítás a jövő tanévtől kezdve leányosztályainkban is kötelezett tantárgy lesz, miért is a leányok tandíja 4, 5, illetőleg 6 frttal felemeltetett.

Budapesten, 1886. június 1-én.

Az egyházválasztmány nevében:

Falvay Antal

e. i. igazgató.

L) F ü g g e l é k.

A hitoktatás ügye

a Budapest főváros IV—X. kerületeiben levő különbéféle tanintézetekben az 1885/6-ki tanévvel új stadiumba lépett azzal, hogy alulirottal az ujon választott három hitoktató, névszerint: Tisztelendő Bereczky Sándor, Kaczián János és Klaar Fülöp urak, osztottak a munkában, és pedig úgy, hogy:

I. Bereczky Sándor ur tanította:

- a) az összes községi polgári iskolai lányokat és az angol apáczák tanintézetébe járókat.
- b) a IV. ker. grf. Károly, — és Lipót-utcai, és a VIII-ik ker. Ósz- és Mária-utcai és a X. ker. Ligeti és Óhegyi elemi iskolába járó összes evang. növendékeket.

II. Kaczián János ur tanította:

- a) a polgári- és középiskolai fiuk II., III. és IV-ik osztályát.
- b) a VI. ker. Bajnok- és Sziv-utcai, a Hermina-mezei és Érsek-utcai, és a VII. ker. Kazinczy-, Nagydíófa-, Wesse-lényi és Dohány-utcai összes elemi iskolásokat.

III. Klaar Fülöp ur tanította:

- a) a polgári- és középiskolai fiuk I. osztályát;
- b) a VIII. ker. Bezerédy-, Bérkocsis-, Madách-, Szigony-, Statio-, Rigó-, Hunyady-utcai, és a Jósefinumi, és a IX. ker. Bakácstéri-, Mester- és grf Lónyay-utcai elemi iskolákba járókat.

IV. Alulirt tanította:

- a) a középiskolai tanulók V., VI., VII. és VIII-ik osztályát.
- b) Az V. ker. Lipótttemplomtéri, Akademia-utcai, Külső-vácziuti, Angyalföldi és a VI. ker. Lovag-utcai elemi iskolákba járó evang. gyermekeket.

A főváros IV—X. kerületeiben létező különböző tanintézetekben járó evang. tanuló ifjuság összes létszáma 1019-et tett és a következőkép oszlott meg 48 tanintézetben.

A tanintézet neve:	A tanulók létszáma osztályonként és nemük szerint:												
	I. osztály		II. osztály		III. osztály		IV. osztály		V. osztály		VI. osztály		Összesen
	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	
A) Elemi iskolák													
IV. ker. Grf. Károly-utcai	3	4	4	8	4	5	2	4	—	—	—	—	34
„ „ Lipót-utcai . .	4	—	1	—	4	—	2	—	—	—	—	—	11
V. „ Angyalföldi . .	4	3	3	7	4	2	—	—	—	—	—	—	23
„ „ Külső váci uti . .	4	6	9	7	4	7	3	3	5	—	2	1	51
„ „ Lipóttempl.-téri .	5	—	1	3	1	1	—	1	—	—	—	—	12
„ „ Akademia-utcai .	4	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	7
VI. „ Lovag-utcai . .	8	4	4	6	4	8	2	8	—	—	—	—	44
„ „ Érsek-utcai . .	2	1	2	1	4	1	4	3	4	2	5	1	30
„ „ Bajnok-utcai . .	6	6	2	6	2	3	2	—	—	—	—	—	27
„ „ S. iv-utcai . .	5	4	7	6	5	6	6	5	—	—	—	—	44
„ „ Herminamezei . .	4	1	7	2	4	3	4	—	1	—	2	—	28
VII. „ Kazinczy-utcai .	3	1	4	—	4	—	1	—	1	1	—	—	15
„ „ Wesselényi-utcai	1	8	3	2	3	2	3	1	—	—	—	—	23
„ „ Dohány-utcai . .	9	1	9	2	6	6	5	3	—	—	—	—	4.
„ „ N.-Diófa-utcai . .	—	4	—	4	—	7	—	3	—	—	—	—	18
VIII. „ Bezerédy-utcai .	2	5	3	4	—	4	1	—	—	—	—	—	19
„ „ Bérkocsis-utcai .	2	2	1	5	3	2	4	1	—	—	—	—	20
„ „ Madách-utcai . .	4	7	5	3	7	7	6	4	—	—	—	—	43
„ „ Szigóny-utcai . .	—	1	2	—	—	1	2	—	—	—	—	—	6
„ „ Hunyady-utcai . .	1	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	7
„ „ Josefiumi . .	—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	6
„ „ Statio-Rigó utcai	3	10	—	7	8	9	7	2	2	—	—	—	48
„ „ Mária-utcai . .	8	—	1	3	—	—	1	3	—	—	—	—	16
„ „ Ósz-utcai . .	7	4	7	4	2	3	6	—	—	—	—	—	33
IX. „ Mester-utcai . .	5	6	4	2	5	1	4	—	—	—	—	—	27
„ „ Bakáts téri . .	5	6	3	1	4	4	3	1	—	—	—	—	27
„ „ grf. Lónyai-utcai	6	6	5	6	4	3	8	2	2	3	3	1	49
„ „ Soroksári-uti . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
X. Kób. Ligeti	7	6	3	—	2	1	—	1	2	—	2	1	25
„ „ Óhegyi	2	5	4	3	2	—	2	—	—	—	—	—	18
Összesen .	114	102	95	98	91	87	80	45	17	6	14	4	753

A tanintézet neve :	A tanulók létszámuk osztályonként és nemük szerint :																
	I. oszt.		II. oszt.		III. oszt.		IV. oszt.		V. oszt.		VI. oszt.		VII. oszt.		VIII. oszt.		Összesen
	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	fi	leány	
IV. ker. Lipót-utcai p.	—	6	—	4	—	10	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	
V. „ Vadász u. p. l.	—	2	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
VII. „ Kazinczy u. p.	—	2	—	6	—	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	15
VIII. „ Prater u. p. l.	—	5	—	3	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	13
IV. „ Angol apácák	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
IV. „ Kegyesrendi fóg.	2	—	5	—	4	—	4	—	4	—	2	—	1	—	1	—	23
IV. „ Föv. főreál.	3	—	9	—	7	—	5	—	2	—	2	—	1	—	—	—	29
IV. „ László-féle fóg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2
IV. „ Röser-féle int.	2	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
V. „ Állami főreál.	10	—	3	—	7	—	3	—	2	—	2	—	1	—	—	—	28
V. „ Kir. kath. fóg.	8	—	2	—	3	—	1	—	2	—	—	—	1	—	1	—	13
VI. „ N.-mező u. fv. p. ker. . . .	7	—	3	—	3	—	2	—	4	—	1	—	—	—	—	—	20
VII. „ Állami mintagy.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	6
VII. „ Állami algymn.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
VIII. „ Föv. főreálmn.	7	—	8	—	5	—	3	—	3	—	2	—	3	—	—	—	31
VIII. „ Fekete-féle fóg.	1	—	1	—	4	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	12
IX. „ Soroksári uti p.	8	—	3	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
IX. „ Reform. fóg. .	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	3	—	2	—	9
Összesen . .	43	17	38	15	39	24	28	13	19	—	11	—	11	—	8	—	266

Jegyzés. Az itt elősorolt tanintézeteken kívül, — nem ugyan az egyházi hatóságtól kiküldve, hanem az illető tanintézet Igazgatóságától meghíva, — alulírott kellő vallásoktatásban részesített még :

a) az országos nőképző egyesület tanintézetében összesen 25 tanulót.

b) a honvédtisztképzőben (Ludovica-akademia) 16 tanulót.

Az állami felső leányiskolában, hasonlóképen az illető hatóságtól meghíva, Torkos László ur, a hittudományok tanítására is képesített intézeti tanár, tanította az evang. növendékeket szám szerint. ?

A budapesti kereskedelmi akademiában azonban, az intézeti hatóság nem kívánja meg, növendékeinek művelődésük arányában való tovább képzésüket a vallásban.

És még mind ezen tanintézeteken kívül lehetnek még felekezeti, vagy magány tanintézetekbe járó, de hozzánk nem utasított, sem önkényt nem jelentkező evang. növendékek, a kik, — a hozzáférhetetlenség miatt, kellő vallásoktatásban évről-évre nem részesülhetnek, — amint ezt több esetből következtetnünk lehet. — E részben mi a szülők mulasztását ki nem pótolhatjuk !

Mindezen iskolákon járó evang. ifjuság vallásoktatásának vezetésével, — ez időszert, — alulírott, — közvetlen feltügyetével pedig Nt. Schranz János lelkész ur bizatott meg a Nt. Presbyterium által.

A bevégzett tananyag.

1. Az elemi iskolákon: Német Károly elemi tankönyvének vezérfonala szerint, a keresztyén hit- és erkölestan elemei katechisáltattak; a 10 parancsolat, az Urtól tanult imádság és az apostoli hitvallás magyaríratott, — válogatott bibliai történetekkel megvilágosítva; — egyházi énekversek, — mint szintén néhány rövid alkalmi imádság- és a szokottabb egyházi dallamok is begyakoroltattak.

2. A polgári iskolai és algymnasiumi sat. ifjúság I-ső, II-ik osztályai együttvéve tanulták a ker. erkölestant, — és rövid bibliaismertetést; — a III. és IV. oszt. pedig keresztyén hittant, és rövid biblia ismertetést. Az egyházi éneklésben és az imádkozásban is gyakoroltattott mind a négy osztály. Kézi könyvül szolgált: Német Károly „ker. hit- és erkölestana algymnasiumi ifjúság számára,” és Német K. „Kis énekes és imádságos könyve.”

3. A főgymnasiumi, főreal- sat. isk. ifjúság V- VI. osztály a tanulta az Újtestamentom ismertetését Batizfalvy István kézi könyve szerint. Olvástatott magyaríratott a Romabeliekhez írt levél végig, s annak egyes válogatott szakaszai beemlékeltek. — Olvástatott még a Filemonhoz írt levél és a Titushoz írt levél 1-ső része. Továbbá olvástatott, magyaríratott és emlékeltetett Máté evangeliumából a Hegyi beszéd; magyaríratott János ev. XIX., XX. és XXI. része és az apost. esel. 1 része és 15 része.

4. A főgymnasiumi, főreal- sat. isk. tanulók VII—VIII. osztályának előadatott a főbb pogány vallások, mint szintén a zsidó és mohamedán vallások átnézetes rövid ismeretése és azután fő tárgyul a keresztyén egyháztörténete.

Kézi könyv volt Pálffy J. Egyháztört. a főgymn. ifjúság számára.

Árvaházi pörsölyünkről

is már az idén ezen uton tartom célszerűnek nyilvánosan számot adni, amit eddig esztendőnként a prot. E. és J. lap utján szoktam cselekedni.

Tudniillik, alulírott elejétől fogva úgy vélekedtem magamban, hogy vallásoktatásunk nem teljes, ha egyuttal cseppenként a zsenge kebleket a jótékonyság édes örömeivel is meg nem ismertetjük, miszerint: a d n i é d e s e b b m i n t k a p n i! — Az árvá gyermekek iránt részvevő atyafiai szeretetet, országos prot. árvaházunk iránti étdeklődést különösen is felgerjeszteni, tankönyvünk egyik pontján áthaladva, kikerülhetlen lévén: annak folytán mindig megmozdultak a minden jóra fogékony kis szivek, és a tanév folyamán többen, többszörösen megemlékeztek a náluknál szerencsétlenebb kortársaikról egy-két krajczárral; — és én — kötelességemnek tartottam, ezen tiszta szívvel és édes örömmel odanyújtott adományokat összegyűjteni, s rendeltetésük helyére juttatni. — Örömmel tapasztalom, hogy hitoktató társaim teljes mértékben osztoznak e

nézetemben; s így, ők is azonképen cselekedvén: a lefolyt tanévben, azaz, az 1885. évi november hó 10-ike óta a jelen évi május hó végeig, kezeinkbe raktak ezen mi kicsiny atyánkfiai közül összesen 45-en, a fennebb jelzett célra, összesen 8 frt 63 krt., mely összeget én és Bereczky S. hitoktató társam kiegészítettük 10 frtra.

Az adakozók nevei a következők:

Schelken Mári	58 krt	Dinta Mári	6 krt
Epperlein Lujza	69 "	Vancsó Pál	8 "
Schmidt Mári	2 "	Kalix Berta	3 "
Pringyes János	22 "	Kalix Vilma	5 "
Vancsó Anna	8 "	Benkovics Imre	30 "
Marzsik Aranka	3 "	Szabó Ödön	1 "
Kracher Karolina	1 "	Rumpeles János	2 "
Smid Emilia	1 "	Dillnberger Jenő	20 "
Dániel Józsa	1 "	Hrabowszky Kazmér	20 "
Kincses Róza	3 "	Danielis Miksa	1 "
Pilz Karolina	4 "	Fayl Juor	1 "
Bernovics Gyula	2 "	Grosser Armin	5 "
Kilényi Zoltán	10 "	Cornidesz Sándor	15 "
Spevák Gizella	1 "	Dukovits Endre	10 "
Baster Therez	30 "	Dukovits Róza	11 "
Liedeman Vilmos	10 "	Schön Vilma	6 "
Liedeman Hugó	11 "	Knoblauch Tivadar	100 "
Dax Ede	10 "	Sajóhelyi Géza	1 "
Henter Örszi	10 "	Petró Aranka	35 "
Henter Otti	10 "	Buzalka Anna	2 "
Koválszky Paula	7 "	Buzalka Paula	2 "
Badics Vilma	30 "	Benkovics Ilka	28 "
Badics Endre	30 "	Rozsnyovszky Sarolta	2.10 "

Mindezen adatokat a mélyen tisztelt szülőknek és egyházi közönségünknek ez uton tudomására hozni, a vallásoktatás iránti általános érdeklődés fokozására nézve szükségesnek láttam.

Szükségesnek látom végül, különösen figyelmeztetni az illetőket, hogy a mely tanuló a vallástanból év végével elégtelen osztályzatot nyert, annak a kijavításra alkalom nyújtatik, és evégből mind az, a f. évi **augusztus hó 29-én, Vasárnap d. e. 9—12 óráig, a Deákteri evang. egyházi épületben, a „Népiszkolai irodában“** elváratik.

Kelt Budapesten, 1886. június 3-án.

Német Károly

a hitoktatás vezetője.

(Lakik: II. ker. Niedermajer-u. 34. sz.)

